

Olaines novada
LOKĀLPLĀNOJUMS

**Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa
infrastrukturā līnijas *Rail Baltica* būvniecībai nepieciešamajām
teritorijām**

Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008. -2020. g. grozījumi

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
VIDES PĀRSKATS

Izstrādātājs: SIA "Grupa93"

2017. gada augusts

Saīsinājumi

ANO – Apvienoto Nāciju Organizācija

dzelzceļa līnija *Rail Baltica* - Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnija *Rail Baltica*

ES – Eiropas Savienība

IVN – ietekmes uz vidi novērtējums

ĪAB – īpaši aizsargājami biotopi, kuru aizsardzību nosaka Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”

ĪAS – īpaši aizsargājamās sugas, kuru aizsardzību nosaka Ministru kabineta 2000. gada 1. novembra noteikumi Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"

Lokālpārplānojums – Lokālpārplānojums Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica* būvniecībai nepieciešamajām teritorijām - Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008. -2020. g. grozījumi

Olaines IAS vai Stratēģija - Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. -2030. gadam

RVP – reģionālā vides pārvalde

SIVN – ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums

TIAN – teritorija apbūves un izmantošanas noteikumi

TIN – teritorija ar īpašiem nosacījumiem

VAN – vispārīgie apbūves noteikumi atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” prasībām

VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Vides pārskats – ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma ietvaros sagatavots dokuments, kurā aprakstīta, novērtēta plānošanas dokumenta, tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekme uz vidi un aprakstīti pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai

VPVB vai Birojs – Vides pārraudzības valsts birojs

VVD – Vides valsts dienests

Saturs

IEVADS	4
1. LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	5
1.1. Definētie lokālpilānojuma izstrādes galvenie mērķi un pamatprincipi	5
1.2. Lokālpilānojuma saturs.....	6
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	6
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA	9
2.1. SIVN process un metodoloģija.....	9
2.2. Vides pārskata sagatavošanas metodes.....	10
2.3. Sabiedrības līdzdalība	11
3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	13
3.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi.....	13
3.1.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā	13
3.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas	14
3.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos.....	16
4. TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS	18
5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI	19
6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS	20
6.1. Dabas vide	20
6.2. Teritorijas inženierinfrastruktūras nodrošinājums un ar to saistītie vides aspekti	25
6.3. Transporta infrastruktūra, gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis	28
6.4. Nozīmīgi objekti, teritorijas un aizsargjoslas.....	29
7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS	30
7.1. Plānošanas dokuments, tajā iekļautie risinājumi un alternatīvas	30
7.2. Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums.....	31
7.2.1. Vispārējā ietekme	32
7.2.2. Ietekme uz vides kvalitāti	33
7.2.3. Ietekme uz dabas teritorijām	38
7.2.4. Summārās ietekmes, ietekmju mijiedarbība	40
7.2.5. Alternatīvu salīdzinājums	41
8. RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI.....	42
9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI.....	44
10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES VĒRTĒJUMS.....	44
11. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI	45
12. KOPSAVILKUMS	46
PIELIKUMS PĀRSKATS PAR SAŅEMTAJIEM PRIEKŠLIKUMIEM, TO IZVĒRTĒJUMU, KOMENTĀRIEM UN INFORMĀCIJA PAR TO ŅEMŠANU VĒRĀ VAI NORAI DĪŠANU	49

Ievads

Šis Vides pārskats ir sagatavots lokālplānojumam Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020. gadam grozījumu izstrādei. Ar šiem grozījumiem teritorijas plānojumā tiek integrēta nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta - Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica*¹ būvniecība (turpmāk tekstā - dzelzceļa līnija *Rail Baltica*). Vienlaikus teritorijas plānojuma grozījumos ir ietverta arī plānotajai dzelzceļa līnijas trasei pieguļošās teritorija, kurai ir potenciāls attīstīties līdz ar *Rail Baltica* dzelzceļa līniju, t.i., pašvaldībai piederoša teritorija "Birznieku masīvs".

Lokālplānojuma izstrādes mērķis ir:

- nodrošināt priekšnoteikumus nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta - dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecības uzsākšanai, nosakot dzelzceļa trasei un ar to funkcionāli saistīto objektu (t.sk. Birznieku masīva perspektīvo objektu) izbūvei nepieciešamās teritorijas un izstrādājot nosacījumus šīs teritorijas izmantošanai
- pārplānot Birznieku masīva teritoriju, paredzēt teritorijās ražošanai un uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides radīšanu, plānojot industriālo zonu attīstību, t.sk. nodrošinot kvalitatīvu un racionāli plānotu tehnisko infrastruktūru izvietojumu šajā teritorijā.

Lokālplānojums ietver šādas sadaļas: paskaidrojuma raksts, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskās daļas kartes: teritorijas funkcionālais zonējums, aizsargjoslas un apgrūtinājumi, kā arī transporta un inženierinfrastruktūras risinājumi. Lokālplānojums ir izstrādāts, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās vides un dabas aizsardzības prasības.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros. SIVN tiek veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2016. gada 09. novembra lēmumu Nr.61 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Vides pārskata mērķis ir novērtēt lokālplānojuma iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Lokālplānojuma Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020. gadam grozījumu izstrādei publiskās apspriešanas redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts no 2017. gada 8.maija līdz 12.jūnijam bija nodots sabiedriskajai apspriešanai. Par Vides pārskata projektu ir saņemtas atsauksmes no VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes un Veselības inspekcijas. Vides pārskata projektā ir integrēti sabiedriskās apspriešanas rezultāti, kā arī valsts institūciju rekomendācijas.

Par Vides pārskata projektu 2017. gada 03. augustā ir saņemts Vides pārraudzības valsts biroja atzinums Nr.8 "Par lokālplānojuma Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica* būvniecībai un ar to saistītās infrastruktūras teritorijas attīstībai Olaines novada Olaines pagasta teritorijas daļā, grozot Olaines novada Olaines pagasta teritorijas plānojumu, Vides pārskatu". Vides pārskats ir precizēts atbilstoši Biroja ieteikumiem.

¹ Noteikts ar Ministru kabineta 2016. gada 24.augusta rīkojumu Nr. 468 "Par nacionālo interešu objekta statusa noteikšanu Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūrai *Rail Baltica*"

1. LOKĀLPLĀNOJUMA PAMATNOSTĀDNES UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1. Definētie lokālplānojuma izstrādes galvenie mērķi un pamatprincipi

Lokālplānojuma ierosināšanas un izstrādes **MĒRĶIS** ir nodrošināt priekšnoteikumus nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta - dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecības uzsākšanai, nosakot dzelzceļa trasei un ar to funkcionāli saistīto objektu (t.sk. Birznieku masīva perspektīvo objektu) izbūvei nepieciešamās teritorijas un izstrādājot nosacījumus šīs teritorijas izmantošanai. Birznieku masīva ("Birznieku masīvs 1" (kadastra apzīmējums 8080 009 0042), "Birznieku masīvs 2" (kadastra apzīmējums 8080 009 0037) un "Birznieku masīvs 3" (kadastra apzīmējums 8080 009 0043)) teritoriju pārplānot, paredzēt teritorijās ražošanai un uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides radīšanu, plānojot industriālo zonu attīstību, t.sk. nodrošinot kvalitatīvu un racionāli plānotu tehnisko infrastruktūru izvietojumu šajā teritorijā.

Lokālplānojuma izstrādes uzdevums ir izstrādāt grozījumus "Olaines pagasta teritorijas plānojumā 2008-2020. gadam", nosakot teritorijas plānojumā nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritoriju un detalizēt tās risinājumus (grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus), atbilstoši lokālplānojuma izstrādes mērķim:

1. Izstrādāt grozījumus "Olaines pagasta teritorijas plānojumā 2008-2020. gadam", nosakot teritorijas plānojumā nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritoriju un detalizēt tās risinājumus (grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus), atbilstoši 2.punktā minētajam lokālplānojuma izstrādes mērķim un ņemot vērā pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentus:
 - a. Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2030. gadam;
 - b. Olaines novada attīstības programma 2014.-2020. gadam;
 - c. Olaines pagasta teritorijas plānojums 2008.- 2020. gadam;
2. Noteikt un precizēt *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas funkcionēšanai nepieciešamās saistītās infrastruktūras teritorijas;
3. Noteikt prasības publiskās ārtelpas izveidei un tās elementu izvietojumam;
4. Izstrādāt priekšlikumus satiksmes organizācijai un ar *Rail Baltica* dzelzceļa līniju saistīto transporta infrastruktūras izmaiņu risinājumus, t.sk., gājēju un velotransporta un vieglā un kravas autotransporta kustībai;
5. Izvērtēt risinājumus piekļuvei nekustamajiem īpašumiem, kuru piekļūšanu maina *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas vai ar to saistītās infrastruktūras būvniecība;
6. Sagatavot pasākumu aprakstu par negatīvās ietekmes mazināšanu uz plānojamajai piegulošajās teritorijās blakus esošo apbūvi un saimniecisko darbību - nosakot prasības trokšņa līmeņa un gaisa piesārņojuma samazināšanas pasākumiem, tai skaitā trokšņa sienu izvietojumam;
7. Noteikt prasības teritorijas lietus ūdeņu savākšanai, uzkrāšanai vai novadīšanai un meliorācijas sistēmas attīstībai;
8. Izvērtēt nepieciešamās izmaiņas inženiertehniskās apgādes tīklu izvietojumam un izstrādāt priekšlikumus nepieciešamajām izmaiņām;
9. Ja nepieciešams, veikt Meža bioloģiskās daudzveidības izpēti, sagatavojot atzinumu atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.septembra noteikumu Nr.925 "Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības" nosacījumiem.

1.2. Lokālpārplānojuma saturs

Lokālpārplānojuma sastāvā sagatavotas šādas lokālpārplānojuma sadaļas:

I Paskaidrojuma raksts;

II Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;

III Grafiskā daļa:

- a. Teritorijas funkcionālais zonējums;
- b. Aizsargjoslas un apgrūtinājumi;
- c. Transporta un inženierinfrastruktūras risinājumi

IV Pārskats par teritorijas plānojuma izstrādes procesu

Paskaidrojuma rakstā iekļauts pārskats par plānošanas situāciju, spēkā esošo Olaines novada teritorijas plānojumu, lokālpārplānojuma mērķiem un uzdevumiem, risinājumiem.

Grafiskajā daļā attēlots lokālpārplānojuma teritorijas funkcionālais zonējums, aizsargjoslas un apgrūtinājumi un arī transporta un inženierinfrastruktūras risinājumi.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai un plānošanai, konkrētas prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametriem katrā funkcionālajā zonā un TIN teritorijās.

Pārskatā par teritorijas plānojuma izstrādi apkopota informācija un dokumentācija saistībā ar plānošanas dokumenta izstrādi (lēmumi, publikācijas, ziņojumi par institūciju nosacījumu ievērošanu, fizisko un juridisko personu priekšlikumi).

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Lokālpārplānojums ir saistīts ar Olaines novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem:

Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030.g. (turpmāk tekstā - Olaines ĪAS). Stratēģijas sadaļā "Ilgttermiņa mērķi un prioritātes" noteikts, lai novads kļūtu par vienu no ekonomiski attīstītākajām Latvijas pašvaldībām ar kvalitatīvu dzīves vidi un daudzveidīgām nodarbinātības iespējām, novadā ir jāīsteno trīs ilgttermiņa attīstības mērķi: "M1 Ražotnēm un pārējai uzņēmējdarbībai labvēlīga vide", "M2 Sociālā infrastruktūra" un "M3 Vides un infrastruktūras attīstība".

Mērķa M3 ieviešanai plānota prioritāte "P3a. Transporta infrastruktūra". Tās īstenošanas kontekstā uzsvērts, ka "liela vērība tiks pievērsta dzelzceļa infrastruktūras efektīvākai izmantošanai. Stratēģijā uzsvērts, ka novada pašvaldība vērīgi sekos līdzi *Rail Baltica* un Daugavas kreisā krasta dzelzceļa pievadceļa projektu attīstībai, tiecoties izmantot jaunās infrastruktūras radītās iespējas" Dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* trase ir iekļauta telpiskās perspektīvas izklāstā un parādīta grafiski attēlā "Nozīmīgākās funkcionālās telpas Olaines novadā" kā starptautiskas nozīmes satiksmes koridors.

Saistībā ar ilgttermiņa mērķa M1 ieviešanu, kas saturiski saistās arī lokālpārplānojumā risināmo Birznieku masīva turpmākās izmantošanas plānošanu, uzsvērts, ka, īstenojot šo mērķi, Olaines novadā saglabāsies un attīstīsies šeit jau esošie uzņēmumi un tiks izveidoti jauni, rezultātā nodrošinot novada iedzīvotājus ar darba vietām un radot iespējas šeit strādāt arī citu novadu iedzīvotājiem. Mērķa M1 ieviešanu plānots panākt ar Olaines industriālo zonu attīstību, t.sk. nodrošinot kvalitatīvu un racionāli plānotu tehnisko infrastruktūru.

Stratēģijā uzsvērts, ka dzelzceļš ir nozīmīga Olaines novada priekšrocība ražošanas un kravu loģistikas pakalpojumu attīstībai, un, lai veicinātu gan uzņēmumu attīstību, gan arī dzelzceļa izmantošanu, ražošanas un loģistikas teritorijas tiks attīstītas galvenokārt dzelzceļa tuvumā, veicinot vietējo dzelzceļa pieslēgumu attīstību, koordinējot autoceļu un dzelzceļu attīstību. Birznieku masīva attīstība blakus dzelzceļam *Rail Baltica* ir tieši attiecināma uz Stratēģijas ieviešanu. Telpiskajā perspektīvā teritorija pie valsts autoceļa A8 un valsts autoceļa A5 krustojuma ir plānota kā ražošanas un loģistikas teritorija.

Vadlīnijās ražošanas un loģistikas teritoriju attīstībai un plānošanai ir noteikts, ka Olaines novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija atbalsta:

- Ražošanas un kravu loģistikas uzņēmumu veidošanu visā novada teritorijā, turpmākajā plānošanas procesā izvērtējot to vietas un ietekmes atbilstību un, pēc iespējas izvairoties no konfliktsituācijas starp ražošanu, dzīvojamo vidi, lauksaimniecību, mežsaimniecību un dabas aizsardzības interesēm;
- Transporta infrastruktūras, loģistikas un tranzīta apkalpes zonu, daudzveidīgu pakalpojumu (ēdināšana, degvielas un gāzes uzpildes stacijas, tehniskā apkope, moteli u.c.) infrastruktūras attīstību gar satiksmes koridoriem;
- Atdalošo joslu – meža joslu, koku stādījumu, pļavu veidošanu/atstāšanu starp ražošanas un loģistikas teritorijām un dzīvojamās apbūves teritorijām.

Šīs vadlīnijas ņemtas vērā lokālplānojuma izstrādē.

Olaines novada attīstības programma 2014.-2020. gadam. Programmā noteikta vidēja termiņa prioritāte “VTP1 Uzņēmējdarbības vides sakārtošana un sadarbības veicināšana”, rīcības virziens “RV1.1 Uzņēmējdarbība”, kā arī uzdevumi U1.1.3 “Veicināt uzņēmējdarbības attīstību novadā” un U1.1.4 “Pilnveidot uzņēmējdarbības vides infrastruktūru un pakalpojumus”. Minētā vidēja termiņa prioritāte, rīcības virziens un uzdevumi ir tieši saistīti ar loģistikas un ražošanas teritorijas plānošanu lokālplānojuma ietvaros.

Olaines pagasta teritorijas plānojums 2008. – 2020.gadam. Teritorijas plānojumā lokālplānojuma objekti nav ietverti, bet ar šo lokālplānojumu teritorijas plānojums tiek grozīts. Lokālplānojumā plānots izstrādāt grozījumus šajā plānošanas dokumentā, nosakot nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritoriju un plānojot loģistikas un ražošanas teritoriju Birznieku masīvā.

Teritorijas plānojumam ir veikts stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums http://www.olaine.lv/uploads/filedir/Images/Attistiba/Teritorijas_planosana/Pagasts/vides_parskats_olaine_v1.pdf un izdots atzinums.

Atbilstoši spēkā esošajam Olaines pagasta teritorijas plānojumam 2008.-2020. gadam, lokālplānojumā teritorijā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

Funkcionālais zonējums	Platība, ha
Autotransporta līnijbūvju teritorijas	7.08
Dabas pamatnes teritorijas un aizsargājamie meži ciemos	6.05
Daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas	5.35
Derīgo izrakteņu iegulu teritorijas	0.79
Dzelzceļa teritorijas	0.35
Inženiertehniskās apgādes objektu teritorijas	2.34

Funkcionālais zonējums	Platība, ha
Kapsētu teritorijas	0.24
Lauku apbūves teritorijas	3.73
Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas	0.01
Mežsaimniecības teritorijas	167.82
Rekreācijas teritorijas	137.80
Rūpnieciskās apbūves teritorijas	1.71
Sabiedrisko objektu apbūves teritorijas	68.68
Turpmākās izpētes teritorijas	2.57
Ūdens objektu teritorijas	3.20
Viensētu apbūves teritorijas	0.42
Kopā	408.17

Lokālplānojuma izstrādes uzdevums, kā jau minēts, ir grozīt esošo Olaines pagasta teritorijas plānojumu 2008.-2020. gadam, nosakot:

- teritorijas ar īpašiem noteikumiem nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstībai, atbilstoši paredzētās darbības “Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica* būvniecība” ietekmes uz vidi novērtējuma un projekta “Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* Latvijas posma detalizēta tehniskā izpēte un ietekmes uz vidi novērtējums” ietvaros definētajiem risinājumiem;
- teritorijas un nosacījumus ražošanas un kravu loģistikas objektu attīstībai “Birznieku masīva” teritorijā.

Lokālplānojuma teritorijā spēkā esošajās funkcionālajās zonās noteiktās atļautās izmantošanas tiek saglabātas, bet strukturētas un definētas atbilstoši VANm, nodrošinot lokālplānojuma publicēšanu Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS).

Lokālplānojuma teritorijā ir spēkā Aizsargjoslu likumā noteiktās aizsargjoslas. Lokālplānojuma teritorijā esošās aizsargjoslas, kuru platums ir 10 un vairāk metru, ir attēlotas lokālplānojuma grafiskās daļas kartē “Aizsargjoslas un apgrūtinājumi”.

Nacionālā līmenī Lokālplānojuma izstrāde ir saistīta ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam (Latvija 2030) un tajā noteikto Latvijas telpiskās attīstības perspektīvu. Stratēģijā noteikts, ka Latvijai kopā ar Poliju, Lietuvu un Igauniju jāīsteno starptautiskā dzelzceļa projekts „*Rail Baltica*”, kas nodrošinātu mūsdienu prasībām atbilstošas dzelzceļa satiksmes izveidi starp Baltijas valstīm, Centrālo un Rietumeiropu, pēc iespējas nodrošinot sasaisti ar citiem transporta veidiem.

Reģionālā līmenī lokālplānojuma izstrāde un ieviešana attiecas uz Rīgas plānošanas reģiona plānošanas dokumentiem. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014. – 2030. gadam dzelzceļa līnija *Rail Baltica* ir iekļauta reģiona satiksmes infrastruktūras telpiskās attīstības shēmā kā starptautiskā un starpreģionu transporta tīkla sastāvdaļa. *Rail Baltica* ir reģiona kompleksi attīstāmais projekts. Projekta ieviešana attiecas uz reģiona attīstībā noteiktās prioritātes “5. Kvalitatīva satiksme un loģistika” rīcības virziena “RV 5.3. Starptautiskas nozīmes Z-D, A-R savienojumu un mezglu stiprināšana” ieviešanu.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN) ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanās posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Vides pārskats ir sagatavots atbilstoši Ministru Kabineta 23.03.2004. noteikumiem Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” un likumam „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas Olaines novada teritorijas plānojuma grozījumos.

SIVN vispārīgais uzdevums ir novērtēt vides apstākļus un sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem, kā arī informēt plašāku sabiedrību par sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi dokumenta ieviešanas gadījumā.

2.1. SIVN process un metodoloģija

SIVN procesā un Vides pārskata veidošanā ir izmantota metodika, kas balstīta uz atbilstības izvērtējumu vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principiem, mērķu un uzdevumu un kvalitatīvu ietekmju vērtējumu. Lokālpilānojuma vērtēšanā tiek izmantoti vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības principi, kā arī koncepcija par dabas kapitālu kā vienu no sabiedrības vērtībām.

SIVN balstās uz šādiem principiem:

Integrācija – vides aspekti pilnībā ir jāintegrē politikas plānošanas dokumentā, tādēļ vides aspekti ir jāņem vērā plānošanas agrā stadijā, lai izvairītos no konceptuālām kļūdām. Šādā gadījumā SIVN palīdz veikt piedāvāto rīcības virzienu analīzi un identificēt tās rīcības, kam no vides viedokļa nepieciešama papildus izpēte par to ietekmi.

Piesardzības princips – pieņemot lēmumus, nepieciešams izmantot piesardzības principu, pat, ja plānotās darbības tieša negatīva ietekme nav pierādīta, jo ekosistēmu nestspēju jeb ietilpību un sakarību starp slodzēm un dabas kapitālu nav iespējams precīzi noteikt.

Starppaaudžu taisnīgums – pašreizējai paaudzei ir jā saglabā vai jāvairo sociālais, dabas un cilvēku radītais kapitāls un jādod nākamajām paaudzēm iespējas attīstīties.

Alternatīvu izvērtēšana – nepieciešams izvērtēt kā politikas plānošanas dokumentā paredzētās rīcības un to iespējamās alternatīvas ietekmēs vides resursus un to kvalitāti.

Pārskatāmība – SIVN ir atvērts un pārskatāms lēmumu pieņemšanas process, kas paredz interešu grupu un nevalstisko organizāciju iesaisti, kā arī aprakstot SIVN metodoloģiju, lēmumu pieņemšanas mehānismus un sniedzot pamatojumu novērtējumā iekļautajiem apgalvojumiem. SIVN pārskatāmību nodrošina arī Vides pārskata sabiedriskā apspriešana un tās rezultātu publiskošana.

Vērtējuma veikšanā izmantotā pieeja ir balstīta uz salīdzinošu analīzi par teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu lokālplānojuma teritorijā salīdzinājumā ar esošo situāciju.

2.2. Vides pārskata sagatavošanas metodes

Vides pārskats balstās uz Lokālplānojuma risinājumu ietekmes uz Olaines IAS iekļauto mērķu un prioritāšu sasniegšanu vērtējumu, kā arī uz vērtējumu par plānošanas dokumenta atbilstību starptautiskajiem un nacionālajiem vides politikas mērķiem.

Dokumentu atbilstība un sasaiste ar citiem likumdošanas dokumentiem

Šajā etapā tiek vērtēta Lokālplānojuma atbilstība un sasaiste ar valsts vides normatīvajos dokumentos noteiktajām prasībām un nosacījumiem attiecībā uz vides kvalitātes standartiem, kā arī valstī noteiktajā kārtībā apstiprinātajos nacionālajos, reģionālajos un pašvaldības plānošanas dokumentos izvirzītajām prioritātēm, mērķiem un rīcību virzieniem.

Pašreizējās situācijas un nulles scenārija novērtējums

Vides pārskatā ir apkopota pieejamā pamatinformācija par vides stāvokli Lokālplānojuma teritorijā, tādējādi veicot sākotnējo novērtējumu un identificējot būtiskos vides aspektus, kas saistīti ar plānošanas dokumentu.

Daļai lokālplānojuma teritorijas, t.i. dzelzceļa *Rail Baltica* 60 m koridoram, kā arī valsts autoceļa A5 rekonstrukcijai² ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums. IVN teritoriju esošās situācijas un ietekmju vērtējumam kā pamats izmantoti IVN ziņojumos un atzinumos par tiem ietvertie secinājumi.

SIVN veikšanai izmantota publiski pieejama informācija par vides stāvokli, kā arī Lokālplānojuma izstrādes laikā iegūtā informācija par Lokālplānojuma teritorijas bioloģisko daudzveidību.

Balstoties uz šajā etapā iegūto informāciju, tiek sagatavota vides pārskata sadaļa par iespējamām izmaiņām un būtiskiem vides aspektiem situācijā, ja plānošanas dokuments netiek īstenots jeb t.s. nulles scenārijs.

Teritorijas plānojuma īstenošanas būtisko ietekmju uz vidi vērtējums

Olaines novada teritorijas plānojuma grozījumu īstenošanas potenciālās ietekmes uz vidi izvērtējums veidots no vairākiem elementiem:

- Esošās situācijas vērtējuma saistībā ar teritorijas attīstību;
- Vispārīgs vērtējums par teritorijas atļauto izmantošanu, kas noteikta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos un identificētas teritorijām, kuras ietekmēs šī teritorijas plānojuma risinājumi;
- Detalizēts vērtējums par Lokālplānojuma sagaidāmo būtisko ietekmi uz vidi

SIVN process tiek organizēts tā, lai identificētu gan pozitīvās, gan negatīvās ietekmes uz vidi, kā arī kumulatīvās ietekmes. Tiek izmantota informācija, ko sniedz nulles scenārijs, kā arī balstoties uz lokālplānojumā iekļauto informāciju un esošās situācijas analīzi, tiek prognozētas

² autoceļa A5 IVN teritorija ietilpst dzelzceļa Rail Baltica IVN teritorijā

sagaidāmās ietekmes. Iespēju robežās SIVN tiek arī sniegti priekšlikumi, kādu pasākumu īstenošana no vides aizsardzības viedokļa būtu nozīmīga.

2.3. Sabiedrības līdzdalība

Lokālpārskata un Vides pārskata izstrādē sabiedrības, sabiedrisko organizāciju un institūciju līdzdalība tiek nodrošināta vairākos SIVN etapos:

- Analizējot esošo vides stāvokli un veicot tā novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem saistībā ar lokālpārskata izstrādi;
- Organizējot teritorijas plānojuma publiskās apspriešanas redakcijas Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas procesu, tai skaitā sabiedriskās apspriešanas sanāksmi;
- Iestrādājot sabiedrības pārstāvju, institūciju un pašvaldības struktūrvienību speciālistu komentārus, kas izteikti sabiedriskās apspriešanās procesā un institūciju atzinumos/atsauksmēs, Vides pārskata projektā;
- Iestrādājot Vides pārraudzības valsts biroja ieteikumus Vides pārskata gala redakcijā.

Lokālpārskata publiskās apspriešanas redakcijas ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana veikta pamatojoties uz Olaines novada domes 2017. gada 26. aprīļa lēmumu.

Sabiedriskās apspriešanas termiņš ir noteikts no 2017.gada 08. maija līdz 12. jūnijam. Ar plānošanas dokumentu un Vides pārskata projektu publiskās apspriešanas laikā varēja iepazīties pašvaldības tīmekļa vietnē <http://www.olaine.lv/sabiedriskā-apspriesana> un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā <https://geolatvija.lv>. Publiskās apspriešanas laikā ar lokālpārskata redakciju un SIVN Vides pārskata projektu izdruku veidā varēja iepazīties Olaines novada pašvaldībā (Zemgales iela 33, Olaine, 1.stāvā) Apmeklētāju pieņemšanas un informācijas centrā.

Publikācija par publiskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanās, uzsākot publisko apspriešanu, ievietota laikrakstā Olaines Domes Vēstis, Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv>, Olaines novada mājas lapā www.olaine.lv, kā arī izvietots VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes telpās.

Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas laikā publiskās apspriešanas sanāksme norisinājās 2017. gada 17. maijā Olaines kultūras namā, Zeiferta iela 11, Olaine plkst.18.00.

Rakstiskus priekšlikumus un ierosinājumus varēja iesniegt valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā <https://geolatvija.lv>. Tos varēja iesniegt arī:

- Olaines novada domē, Zemgales iela 33, Olaine, Olaines novads, LV-2114 vai elektroniskā formā uz e-pastu olainesdome@olaine.lv
- lokālpārskata izstrādātāja SIA "Grupa93" birojā, Kr. Barona iela 3-4, Rīga, LV-1050 vai elektroniskā formā uz e-pastu kristine@grupa93.lv

Vides pārskata projekts komentāru un priekšlikumu saņemšanai tika nosūtīts atsauksmju saņemšanai no šādām institūcijām³:

- Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;

³ Atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja 2016. gada 09. novembra vēstulē Nr. 7-02/1437 noteiktajam

- Veselības inspekcijas atbilstošajai struktūrvienībai.

Publiskās apspriešanas sanāksmē sanāksmes dalībnieki interesējās par pievedceļu risinājumiem teritorijai, autostāvvietu plānojumu, velosipēdu celiņu un novietņu plānojumu, gruntsūdens līmeņa izmaiņām, trokšņa līmeni, ko varētu radīt papildus transports uz Birznieku masīvu, plānotajiem ražošanas un loģistikas objektiem un to sagaidāmo ietekmi uz vidi. Sanāksmes laikā sniegtas atbildes un skaidrojumi par transporta infrastruktūras risinājumiem, normatīvo aktu prasībām attiecībā uz gruntsūdens līmeņa izmaiņām, autotransporta un ražošanas objektu vides piesārņojumu, diskutēts par teritorijā attīstāmajiem iespējamajiem ražošanas veidiem un ietekmi uz vidi. Balstoties uz sabiedriskajā apspriešanā (gan sanāksmē, gan rakstiskajiem iesniegumiem) saņemtajiem priekšlikumiem, precizēti TIAN nosacījumi, ierobežojot atsevišķu smagās rūpniecības veidu attīstību Birznieku masīvā, kura plānota kā Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), TIAN iekļauti papildus nosacījumi teritorijas inženiertehniskās sagatavošanai, kā arī autostāvvietu, gājēju un velobraucēju infrastruktūras plānošanu. Informācija par no institūcijām un juridiskajām personām saņemto iesniegumu vērā ņemšanu vai noraidīšanu sniegta "Pārskata par lokālpilānojuma publisko apspriešanu" (atsevišķs sējums Lokālpilānojuma dokumentos).

Par Vides pārskatu komentāri, ieteikumi vai priekšlikumi tā sabiedriskās apspriešanas laikā nav izteikti. Vides pārskatā iekļauts vērtējums attiecībā uz izmaiņām Lokālpilānojumā (TIAN, pēc publiskās apspriešanas) ciktāl tās attiecas uz ietekmi uz vidi. Par Vides pārskatu saņemto institūciju atsauksmju secinājumi apkopoti Vides pārskata pielikumā.

3. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

3.1. Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Šajā nodaļā ir apskatīti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā, kas ietverti noslēgtajās starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās. Izstrādājot Olaines novada teritorijas plānojuma grozījumu, ir jāņem vērā šajos dokumentos iekļautās pamatnostādnes un vides aizsardzības mērķi.

Starptautiskie vides aizsardzības mērķi ir noteikti Eiropas 6. vides aizsardzības rīcības programmā „Vide 2010: mūsu nākotne, mūsu izvēle” un uz šo plānošanas dokumentu ir attiecināmi šādi mērķi:

- dabas un bioloģiskā daudzveidības jomā: aizsargāt un atjaunot dabiskās ekosistēmas un apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos Eiropas un globālā mērogā;
- vides, veselības un dzīves kvalitātes jomā: sasniegt tādu vides kvalitāti, ka cilvēka radītais piesārņojums, tai skaitā dažādi starojumi, nepalielina ietekmi vai risku sabiedrības veselībai;
- dabas resursu un atkritumu jomā: nodrošināt, ka atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu patēriņš nerada papildus slodzi videi, un panākt, ka ekonomisko izaugsmi nosaka nevis resursu izmantošanas, bet gan izmantošanas efektivitātes pieaugums.

3.1.1. ANO Konvencijas vides aizsardzības jomā

Starptautiskos vides aizsardzības mērķus attiecībā uz dabas, vides un kultūras mantojuma aizsardzības jomu nosaka šajā nodaļā aprakstītās ANO konvencijas. Tās ir ratificētas arī Latvijā.

Konvencija „Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību” – *Bernes konvencija* (1979.). Konvencijas mērķis ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī veicināt šādu sadarbību. Īpaši uzsvērtā apdraudēto un izzūdošo sugu, t.sk. apdraudēto un izzūdošo migrējošo sugu aizsardzība. Konvencija ir apstiprinātā Latvijā ar LR Likumu „Par 1979. gada Bernes Konvenciju par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu” (17.12.1996). Tas nozīmē, ka Latvijā ir apņēmusies pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību – *Riodežaneiro konvencija* (1992.). Konvencijas uzdevums ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām. Galvenais uzdevums dalībvalstīm – bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un tās ilgtspējīgas izmantošanas jautājumu integrēšana jau esošajās valsts stratēģijās, plānos un programmās un nepieciešamo stratēģiju un citu dokumentu izstrādāšana.

Konvencija par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību – *Bonnas konvencija* (1979.). Konvencija definē terminu „migrējoša suga”, un rūpējoties par tām savvaļas dzīvnieku sugām, kas migrē pāri nacionālās jurisdikcijas robežām, pasludina, ka migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu saglabāšana un efektīva apsaimniekošana prasa kopīgu rīcību no visām valstīm. Latvijā konvencija ir pieņemta un apstiprināta ar LR likumu „Par 1979.gada Bonnas Konvenciju par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību” (25.03.1999).

Konvencija „Par cīņu pret pārtuksnešošanu/ zemes degradāciju valstīs, kurās novērojami ievērojami sausuma periodi un/vai pārtuksnešošanās, jo īpaši Āfrikā”. Konvencija attiecībā uz Eiropas valstīm, t.sk. Latviju atsedz šī reģiona problēmas – ievērojama lauksaimnieciskās ražošanas samazināšanos, zemes auglības pazemināšanos, vēja un ūdens erozijas pastiprināšanos, kā arī dažāda veida augsnes degradāciju. Konvencijas ieviešana nodrošinās augsnes aizsardzības pasākumu īstenošanu, veicinot augšņu produktivitātes pieaugumu, ieviešot ilgtspējīgu zemes un ūdens resursu apsaimniekošanu. Latvijā šī Konvencija parasti tiek attiecināta ne vien uz vēja un ūdens erodētajām augsnēm (vēja erozija piekrastē, jūras krasta erozija, lielo upju palieņu krastu erozija), un punktveida un difūzo piesārņojumu, ko izsauc augšņu apbūvēšana un ainavas piesārņošana ar pamestām būvēm, bet arī uz degradētajām teritorijām (bijušās militārās bāzes, karjeri) kuras, pat ja tajās atbilstoši valsts normatīvo aktu nosacījumiem nav jāveic sanācija, tās ir revitalizējamas, pamatojoties uz šo Konvenciju. Konvencija attiecas uz Lokālplānojuma teritoriju, jo tajā atrodas degradēta bijusī militārā teritorija.

3.1.2. Eiropas Kopienas Direktīvas, Konvencijas un Stratēģijas

Eiropas Kopienas Direktīvas tieši attiecas uz Latviju kā ES dalībvalsti, tiek iestrādātas valsts likumdošanā un ir saistošas visu līmeņu plānošanas dokumentiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010. gada 24. novembra 2010/75/EK par rūpnieciskajām emisijām. Direktīva nosaka prasības rūpnieciskajām darbībām, paredzot īpašus noteikumus kurināmā un atkritumu sadedzināšanas iekārtām. Tajā noteikts, ka Dalībvalstis veic pasākumus, lai iekārtās nerodas būtisks piesārņojums, veic preventīvos pasākumus piesārņojuma novēršanai, izmanto labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, novērš atkritumu rašanos saskaņā ar Direktīvu 2008/98/EK, nodrošina atkritumu izmantošanu, pārstrādi, reģenerāciju vai apglabāšanu tā, lai tiktu novērsta vai samazināta jebkāda ietekme uz vidi, izmanto enerģiju efektīvi un pēc darbības pilnīgas izbeigšanas veic pasākumus piesārņojuma riska novēršanai un iekārtas ekspluatācijas vietas sakārtošanai.

Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīva 008/50/EK par gaisa kvalitāti un tīrāku gaisu Eiropai nosaka gaisa kvalitātes robežlielumus, dalībvalstu atbildību gaisa kvalitātes novērtēšanā aglomerācijās, gaisa kvalitātes uzlabošanas plānu un īstermiņa rīcības plānu izstrādi, ja tiek pārsniegti gaisa kvalitātes normatīvi, kā arī pienākumu informēt sabiedrību par gaisa kvalitāti un tās uzlabošanas plāniem.

Abu iepriekšminēto direktīvu prasības ir iestrādātas LR likumā „Par piesārņojumu” (2001.), MK 25.10.2005. noteikumos Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem”, MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”, MK 12.03.2002. noteikumos Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”, MK 07.01.2013. noteikumos Nr.16 „ Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”. MK 22.01.2002. noteikumos Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

Saistībā ar Lokālplānojuma ieviešanu ir jāievēro valstī noteiktie vides kvalitātes standarti: gaisa kvalitātes robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai, trokšņa līmeņa robežlielumi, augsnes un grunts, virszemes un pazemes ūdeņu kvalitātes robežlielumi, kuru pārsniegšana var radīt negatīvu ietekmi vai nopietni traucēt cilvēku veselību un ekosistēmas, prasības apkārtējā vidē novadāmo attīrīto notekūdeņu kvalitātei un citi.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43 EEK (1992.) par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību (Biotopu direktīva). Šīs Direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas floru un faunu dalībvalstu teritorijā. Pasākumus, ko

veic saskaņā ar šo Direktīvu, izstrādā tā, lai saglabātu un atjaunotu to dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas sugu labvēlīgu aizsardzības statusu, kas ir nozīmīgas Eiropas Savienībā. Direktīva uzskaita dabisko biotopu veidus un augu un dzīvnieku sugas, kam nepieciešama stingra aizsardzība. No 198 biotopiem, kuri atzīti par apdraudētiem Eiropā, 58 ir sastopami arī Latvijā. Lai īstenotu šīs direktīvas prasības, tiek veidots *NATURA 2000* - Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkls, kas nodrošina Eiropai nozīmīgu dabisko dzīvotņu veidu saglabāšanu un atjaunošanu tās dabiskās izplatības areālā. *NATURA 2000* tīkls ietver īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot arī *Eiropas Padomes Direktīvu 79/409* (1979.) par savvaļas putnu aizsardzību. Šo direktīvu prasības ir iestrādātas LR 16.03.2000. likumā „Sugu un biotopu likums”, LR 02.03.1999. likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un saskaņā ar minētajiem likumiem izdotajos MK noteikumos. Lokālplānojuma teritorijā vai tās tiešā tuvumā (t.sk. ietekmes zonā) neatrodas *Natura 2000* teritorijas. Latvijas *Natura 2000* teritorija - dabas liegums “Melnā ezera purvs” atrodas otrpus valsts autoceļa apmēram 2,5 km attālumā. Teritorijā atsevišķos meža nogabalos ir konstatētas dabas vērtības (skatīt 6.1. nodaļu) – nelielās platībās (kopā - 9.39 ha) Latvijā un Eiropas savienībā aizsargājami biotopi, vienas īpaši aizsargājamas ķērpju sugas atradnes, divu ierobežoti izmantojamu īpaši aizsargājamu sugu atradnes.

Eiropas Kopienas Direktīva 2000/60/EC (2000.) nosaka struktūru Eiropas Kopienas rīcībai ūdens aizsardzības politikas jomā (turpmāk – ŪSD). Direktīvas mērķis ir nodrošināt ūdeņu pārvaldības struktūras izveidi, kas garantē nepārtrauktu un pēctecīgu procesu, lai nepieļautu ūdeņu stāvokļa pasliktināšanos, lai nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu un to kvalitātes uzlabošanu. Direktīva nosaka vairākas jaunas prasības ūdeņu apsaimniekošanā:

ŪSD ieviešanas sākuma posmā katrai dalībvalstij ir jānosaka „labam ūdens stāvoklim” atbilstošo kvalitātes mērķu standarti un to robežlielumi, jānodrošina ūdens kvalitātes mērķu sasniegšana, savukārt pēc ŪSD ieviešanas turpmāk tie jāpārskata ne retāk kā reizi 6 gados; Katrai dalībvalstij ir jānosaka upju baseinu apgabali, kuru robežās ūdeņu apsaimniekošanu administrē un koordinē atbilstoša institūcija.

Dalībvalstīs katrā upju baseinu apgabalā ir jāizstrādā upes baseina apsaimniekošanas plāns un rīcības programma tajā noteikto ūdeņu kvalitātes mērķu sasniegšanai.

No šīs direktīvas izrietošās tiesību normas ir ietvertas LR 12.09.2002. „Ūdens apsaimniekošanas likumā”, MK 19.10.2004. noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritējiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību, MK noteikumos Nr.12.03. 2002. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” un MK 23.12.2003. noteikumos Nr.736 „Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju”. Lokālplānojuma teritorija atrodas Lielupes upju baseina apgabalā. Tam 2015.gadā ir izstrādāts un LR Vides ministrijā apstiprināts apsaimniekošanas plāns laika periodam līdz 2021. gadam. Tas ietver pasākumu programmas laba ūdens stāvokļa nodrošināšanai.

Saistībā ar Lokālplānojuma teritoriju ir svarīgi nodrošināt ražošanas, sadzīves un lietus ūdeņu attīrīšanu pirms novadīšanas virszemes ūdeņos.

Eiropas Padomes Direktīva 1975/442/EEK (1975.) „Par atkritumiem” un *Eiropas Padomes Direktīva 1991/689/EEC* „Par bīstamajiem atkritumiem”. Latvijā šīs Direktīvas pārņem Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2003.-2012.gadam, kas paredz valstī veidot reģionālus sadzīves atkritumu poligonus un uzstādīt atbilstošas atkritumu apstrādes iekārtas, bet esošo, normatīviem neatbilstošo izgāztuvju slēgšanu un rekultivēšanu. Direktīvu 75/442/EEK un 91/156/EEK prasības Latvijā ir ietvertas LR 28.10.2010. „Atkritumu

apsaimniekošanas likumā” un saistībā ar to izdotajos normatīvajos aktos. Lokālplānojuma teritorija iekļaujas Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā, teritorijai ir saistošas šo Direktīvu un valsts normatīvo aktu prasības.

Eiropas Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001.) „Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu”. Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi. Direktīvas prasības ir ietvertas LR 14.10.1998. likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un MK 23.03.2004. noteikumos Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Saistībā ar šīs direktīvas prasību nodrošināšanu tiek veikts lokālplānojuma ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

Lisabonas stratēģija, ko Eiropas Savienības Padome pieņēma 2000.gada 23.-24.martā, noteica „jaunu stratēģisko mērķi ES, lai stiprinātu nodarbinātību, ekonomiskās reformas un sociālo saliedētību kā uz zināšanām balstīta ekonomikas daļu”. Gadu vēlāk – 2001.gadā stratēģija tika papildināta Gēteborgas Eiropas Savienības Padomes sanāksmē par ilgtspējīgo attīstību, pievienojot ekoloģisko aspektu Lisabonas procesam. Līdz ar to stratēģija balstās uz 3 pīlāriem – ekonomiskā atjaunotne, sociālā atjaunotne un ekoloģiskā atjaunotne. Gēteborgā Eiropas Savienības Padome noteica galvenos ekoloģiskos mērķus un termiņus, kā arī 4 prioritātes:

- klimata maiņa: siltumnīcas efekta samazināšana, palielinot elektrības ražošanu no atjaunojamiem avotiem;
- pāreja no „ceļu transporta” uz citiem- videi draudzīgākiem transporta veidiem;
- sabiedrības uzvedība: reaģēt uz iedzīvotāju bažām par pārtikas drošību un kvalitāti, ķīmisko vielu lietošanu, infekcijas slimībām;
- resursu racionāla pārvaldība.

3.2. Nacionālie vides aizsardzības mērķi un to integrēšana plānošanas dokumentos

Latvijas vides politikas dokumenti ir cieši saistīti ar starptautiskajām konvencijām, kam Latvija pievienojusies, kā arī ES direktīvās noteiktajām prasībām vides un dabas aizsardzībā.

Lokālplānojuma mērķi un paredzētās rīcības ir saistītas ar Vides politikas pamatnostādņēm 2014. -2020.gadam. Atkritumu apsaimniekošanas jomā mērķus un prioritātes nosaka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2013.-2020.gadam.

Vides politikas pamatnostādnes (apstiprinātas ar Ministru kabineta 2014. gada 26. marta rīkojumu Nr. 130 “Par Vides politikas pamatnostādņēm 2014.–2020.gadam”) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kurā formulēti pašreizējie Latvijas vides politikas mērķi, risināmās problēmas, politikas pamatprincipi un sagaidāmie rezultāti, kā arī rīcības virzieni politikas mērķu sasniegšanai. Tās ir saistošas Olaines pašvaldības teritorijas attīstības plānošanai un ieviešanai.

Latvijas vides politikas virsmērķis saskaņā ar pamatnostādņēs noteikto ir nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, īstenojot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par

vides stāvokli. Attiecībā uz nacionālajām interesēm jaunajā politikas periodā jāakcentē arī tādi ilgtspējīgas attīstības pasākumi kā resursu taupīšana un efektīvāka izmantošana, zaļais iepirkums, depozītu sistēmas ieviešana u.c.

Šajā SIVN procesā ir secināts, ka novada lokālplānojums ir saistīts ar teritorijas vides kvalitātes un dabas teritoriju saglabāšanas aspektu.

Valsts politiku atkritumu apsaimniekošanas jomā nosaka Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2013. – 2020. gadam (apstiprināts ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 100 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013.-2020.gadam" (prot.Nr.11 35.§)).

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna mērķi:

- novērst atkritumu rašanos, palielinoties ekonomiskajai izaugsmei, un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu;
- nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, atkritumi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā apritē, it īpaši izmantojot pārstrādi, vai arī tiek atgriezti vidē noderīgā (piemēram, komposts), un, ka atkritumi tiek pārstrādāti pēc iespējas tuvāk to rašanās vietām;
- nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Lokālplānojuma teritorija iekļaujas Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģionā un tam ir saistoši iepriekšminētajā valsts plānā iekļautie mērķi.

4. TERITORIJAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Teritorija atrodas Olaines pagastā starp Olaini, Ķekavu un Baložiem. Tā ir lielāka meža masīva ziemeļrietumu daļa. Ziemeļos teritorijas tuvumā ir Rīgas pilsētas apvedceļš (A5), rietumu pusē netālu atrodas autoceļš Rīga—Jelgava—Lietuvas robeža (A8), bet tieši pa meža masīva robežu ir neliels ceļš no apvedceļa uz Lubaušiem, mežam robežojoties ar atklātu teritoriju. Dienvidu robežu veido Apšukalnu kanāls, aiz kura uz dienvidiem ir plašāks meža masīvs un dienvidaustrumos attālāk atrodas Ēbeļmuižas purvs.

Olaines pagasts ietilpst Piejūras klimatiskajā apakšrajonā, kuram raksturīgs mēreni silts un mitrs klimats. Pagasta teritorijai ir raksturīgs Latvijas apstākļiem salīdzinoši saulains laiks ar relatīvi mazu mākoņu daudzumu, bet biežām miglām. Novada un līdz ar to arī lokālplānojuma teritorijas klimatu veido Baltijas jūras gaisa masas, janvārī valdošie ir dienvidu vēji, jūlijā – ziemeļu. Vidējā janvāra temperatūra -5°C , jūlijā $+17,5^{\circ}\text{C}$. Maksimālās temperatūras svārstības 700 (no $+350$ līdz -340), gada pozitīvo temperatūru summa sasniedz 20000, vidēji gadā 34 skaidras dienas. Nokrišņu daudzums no 550-600 mm/gadā. Noturīgs sniegs izveidojas 15.novembrī un saglabājas līdz 20.martam, ūdens daudzums sniegā vidēji 50mm. Grunts sasalšanas robeža 1,1-1,2m⁴. Valdošo vēju virzieni nosaka piesārņojuma izplatību teritorijā, periodi ar miglām, bezvēja vai lēna vēja apstākļiem un zemu atmosfēras gaisa spiedienu – piesārņojuma izplatībai nelabvēlīgus laika apstākļus.

Ģeogrāfiski pagasts atrodas Viduslatvijas zemienes ZR daļas Tīreļu līdzenumā. Reljefs lēzeni viļņots, plašos pazeminājumos gan funkcionējošu, gan nosusinātu purvu teritorijas. Lielākajā daļā teritorijas noteces apstākļi apgrūtināti un zemes pārmitras, dabiskie drenāžas apstākļi nelabvēlīgi. Daudzās vietās purvi rūpnieciskās darbības rezultātā ļoti pārveidoti. Pagasta teritoriju aizņem ievērojamas mežu platības, vairāk kā pusi no tiem veido nosusinātie meži, kuros dominē šaurlapju āreņi un šaurlapju kūdreņi.

Lokālplānojuma teritorija (1. attēls) ietver *Rail Baltica* līnijas koridoru, *Rail Baltica* līnijas funkcionēšanai nepieciešamās saistītās infrastruktūras teritorijas, kā arī reģionālo pasažieru un kravu staciju un ar to saistīto infrastruktūru attīstībai nepieciešamās teritorijas. Lokālplānojuma teritorijas kopējā platība- 408 ha. No tiem 271 ha aizņem teritorija, kuru paredzēts attīstīt kā reģionālās stacijas, loģistikas centra un ražošanas teritoriju.

⁴ Olaines pilsētas attīstības programma, 2004.

1. attēls Lokālplānojuma teritorijas novietojums

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTU SAISTĪTIE VIDES ASPEKTI

Lokālplānojuma SIVN procesā ir identificēti divi būtiski vides aspekti: vides kvalitāte un dabas teritoriju saglabāšana.

Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras (dzelzceļš *Rail Baltica* un valsts autoceļš A5), vietējas nozīmes transporta infrastruktūras attīstība ir saistīta ar vides kvalitātes izmaiņām un gaisa piesārņojuma (daļiņas – no dzelzceļa, slāpekļa oksīdi, daļiņas, oglekļa oksīdi – no autotransporta, ķīmiskas, t.sk. bīstamas vielas avāriju gadījumos) un trokšņa piesārņojuma līmeņa paaugstināšanos. Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras (dzelzceļš *Rail Baltica* un valsts autoceļš A5) ietekme uz vidi un pasākumi negatīvās ietekmes novēršanai ir vērtēta IVN procesos. Papildus jau izvērtētajam ietekme uz vides kvalitāti ir sagaidāma arī ražošanas un loģistikas teritorijas attīstībai Birznieku masīvā un vietējas nozīmes transporta infrastruktūrai tajā, kā rezultātā, salīdzinot ar esošo situāciju, paaugstināsies vides piesārņojuma līmenis, galvenokārt gaisa un trokšņa, iespējams arī virszemes ūdeņu, augsnes, grunts piesārņojums. Attīstot šo teritoriju ir svarīgi ieviest labākās pieejamās tehnoloģijas, lai maksimāli mazinātu piesārņojuma nokļuvi apkārtējā vidē.

Lielāko daļu no lokālplānojuma teritorijas aizņem mežu un purvu teritorijas, kā arī lauksaimniecības zemes. Tās spēkā esošajā plānojumā ir plānotas kā Meža teritorijas un Lauksaimniecības zemes. Plānojot un izbūvējot ražošanas un loģistikas teritoriju Birznieku masīvā plānotajā Rūpnieciskās apbūves teritorijā meža teritorijas tiks atmežotas un apbūvētas – samazināsies meža platības novadā. Taču tikai nelielā platībā (6.1. nodaļa, 9.39 ha) teritorijā ir sastopami īpaši aizsargājami biotopi. To atsevišķie laukumi nav lieli. Turpmāk plānojot teritoriju (būvprojektēšanas stadijā), ir iespējams izskatīt ĪAB aizņemto laukumu saglabāšanu kā brīvo teritoriju un plānot to kā apstādījumus labiekārtojuma projektā. Lokālplānojuma

teritorijai vai tās daļai nav īpaši aizsargājama dabas teritorijas vai mikrolieguma statuss. Plānots saglabāt 100 m platu joslu kā Dabas un apstādījumu teritoriju ap Rūpnieciskās apbūves teritoriju.

6. TERITORIJAS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANA VAR IETEKMĒT UN TO VIDES STĀVOKLIS

Lokālpilānojuma ieviešana tieši ietekmēs Lokālpilānojuma teritoriju un tās tuvāko apkārtni. Šajā nodaļā raksturots teritorijas dabas vides stāvoklis, t.sk. sniegts apkopojums par teritorijas dabas vērtībām un to stāvokli, sniegta informācija par Lokālpilānojuma teritorijā esošām nozīmīgām teritorijām un objektiem vides aizsardzības kontekstā, to aizsargjoslām, inženierinfrastruktūras nodrošinājumu, detalizētāk raksturojot Birznieku masīva teritoriju, jo tajā ar šo lokālpilānojumu tiek veikta plānotās (atļautās) izmantošanas maiņa (no Meža teritorijas un Rūpnieciskās apbūves teritoriju) un tai līdz šim, atšķirībā no nacionālas nozīmes infrastruktūras objektiem dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 posma novadā, nav veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

6.1. Dabas vide

Vairāk kā pusi no lokālpilānojuma teritorijas aizņem **mežu un purvu teritorijas**, tostarp, Ēbeļmuižas purva teritorija. Bijušo PSRS armijas kara bāzes "Birznieki" teritoriju, kas lokālpilānojuma risinājumos plānota reģionālajai pasažieru un kravu stacijas attīstībai, galvenokārt klāj mežs.

Lai izvērtētu un raksturotu reģionālajai pasažieru un kravu stacijas attīstībai plānoto teritoriju, kuras dabas vērtības nav vērtētas dzelzceļa *Rail Baltica* IVN procesā un kuru funkcionālo zonējumu plānots mainīt ar Lokālpilānojumu, 2016. gada rudenī un 2017. gada pavasarī tika veikta šo bioloģiskās daudzveidības izpēte.

Apsekotās meža teritorijas ir ļoti dažādas, sākot no pieaugušiem dabiskiem mežiem un vidēja vecuma sekundārām audzēm līdz izcirtumiem un jaunaudzēm. Līdz ar to vērtējums par teritoriju ekoloģisko nozīmi un ieteikumi iespējamai izmantošanai atšķiras, lai gan visu izpētes teritoriju klāj mežs.

Teritorija pēc ekoloģiskās vērtības, saskaņā ar sertificēta sugu un biotopu eksperta vērtējumu, iedalāma trīs zonās:

- I. ekoloģiski augstvērtīgākā un dabiskākā zona (lielākā daļa zemes vienības ar kadastra nr.80800090042, platība 68 ha);
- II. izcirtumu un jaunaudžu zona (lielākā daļa zemes vienības ar kadastra nr. 80800090037, platība 75 ha);
- III. agrāk militāriem mērķiem izmantotās teritorijas, kuras ir apmežojušās (daļā zemes vienības ar kadastra nr. 80800090037 un daļā ar kadastra nr. 80800090042; zemes vienība ar kadastra nr. 80800090043, platība 147 ha).

Teritorijā piecos atsevišķos laukumos (pavisam 9,39 ha platībā) konstatēti trīs **Latvijā īpaši aizsargājamo biotopu veidi**⁵, kas atbilst **Eiropas Savienības aizsargājamo biotopu** kritērijiem⁶ (izvietojumu skatīt 2. attēlā):

9010*Veci vai dabiski boreālie meži (9010*) – 1,83 ha

9080* Staignāju meži – 4,76 ha

91E0*Aluviāli krastmalu un palieņu meži – 2,8 ha

Teritorijā ir konstatēta viena īpaši aizsargājama ķērpju suga - kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea* un divas ierobežoti izmantojamas īpaši aizsargājamas augu sugas: apdzira *Huperzia selago* un gada staipeknis *Lycopodium annotinum*.

I zonai raksturīgi dabiski, pieauguši meži. Lielākajā daļā nogabalu ir viena vecuma audzes struktūra ar egļu paaugas grupām. Vietām senāk veikta atsevišķu koku ciršana, saglabājušies sūnām apauguši celmi un atsevišķas treilēšanas ceļu vietas, līdz ar to daļā teritorijas mirušās koksnes ir mazāk nekā dabiski vajadzētu būt. Citviet veidojas mirusī koksne, ir stāvoši egļu sausokņi un dažādu dimensiju kritalas, vainagu klājā veidojas atvērumi, audzes struktūrai pamazām iegūstot dabiskam mežam raksturīgās iezīmes. Dažos nogabalos sastopamas daudz sīku un nelielu dimensiju kritalas. Lielā daļā meža nogabalu veidojas mirusī koksne, ir stāvoši egļu sausokņi un dažādu dimensiju kritalas, vainagu klājā veidojas atvērumi, audzes struktūrai pamazām iegūstot dabiskam mežam raksturīgās iezīmes. Zonā konstatēta īpaši aizsargājama ķērpju suga⁷: kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea* un ierobežoti izmantojamas īpaši aizsargājamas augu sugas: apdzira *Huperzia selago* un gada staipeknis *Lycopodium annotinum*. 2.kvartāla 10.nogabalā konstatēts vidējas kvalitātes īpaši aizsargājams biotops 9080*Staignāju meži, 1.kvartāla 3.nogabala dienvidu daļa atbilst dabiska meža biotopa kvalitātes kritērijiem un vidējas kvalitātes biotopam 9010*Veci vai dabiski boreālie meži. Atbilstoši ar sertificēta eksperta ieteikumam, šo zonu ieteicams plānot rekreācijai.

II zona. Zonā dominē izcirtumi un jaunaudzes. Nogabalos, kuros nav veikta kailcirte, ir veiktas izlases vai kopšanas cirtes, kopumā saimnieciskās darbības neskartas mežaudzes zonā gandrīz nav saglabājušās. Ņemot vērā mirušās koksnes, vecu koku un aizsargājamo augu, sūnu un ķērpju sugu ļoti mazo sastopamību, bioloģiski daudzveidīgu teritoriju ļoti maz. Teritoriju iespējams izmantot dažādiem mērķiem, t.sk. apbūvei un transportam. Nelielā teritorijā (16.nog.) konstatēts zemas kvalitātes īpaši aizsargājams meža biotops 9080*Staignāju meži. Iespēju robežās, ja tiek lemts par teritorijas pārveidi un 16.nogabals iekļaujas saglabājamo dabisko ekosistēmu teritorijā, to ieteicams saglabāt nepārveidotu, lai gan biotopa nākotnes attīstība būs ļoti atkarīga no procesiem pieguļošajos nogabalos. Īpašu aizsargājamas augu, sūnu un ķērpju sugas citos zonas nogabalos nav konstatētas.

III zonas teritorija agrāk ir izmantota militāriem mērķiem. Meža teritorijā saglabājušās būvju, bunkuru, dažādu grāvju un rakumu paliekas, dažādas caurbraucamības pakāpes ceļi un ceļu vietas. Vietām izteikti mozaīkveida mežaudžu struktūra. Lielākajā daļā teritorijas vidēja vecuma un jaunāki sekundāri meži, kuros kokaudzē dominē bērzi, egles, arī melnalkšņi un

⁵ Nosaka Ministru kabineta 2000.gada 5.decembra noteikumi Nr.421 „Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu”

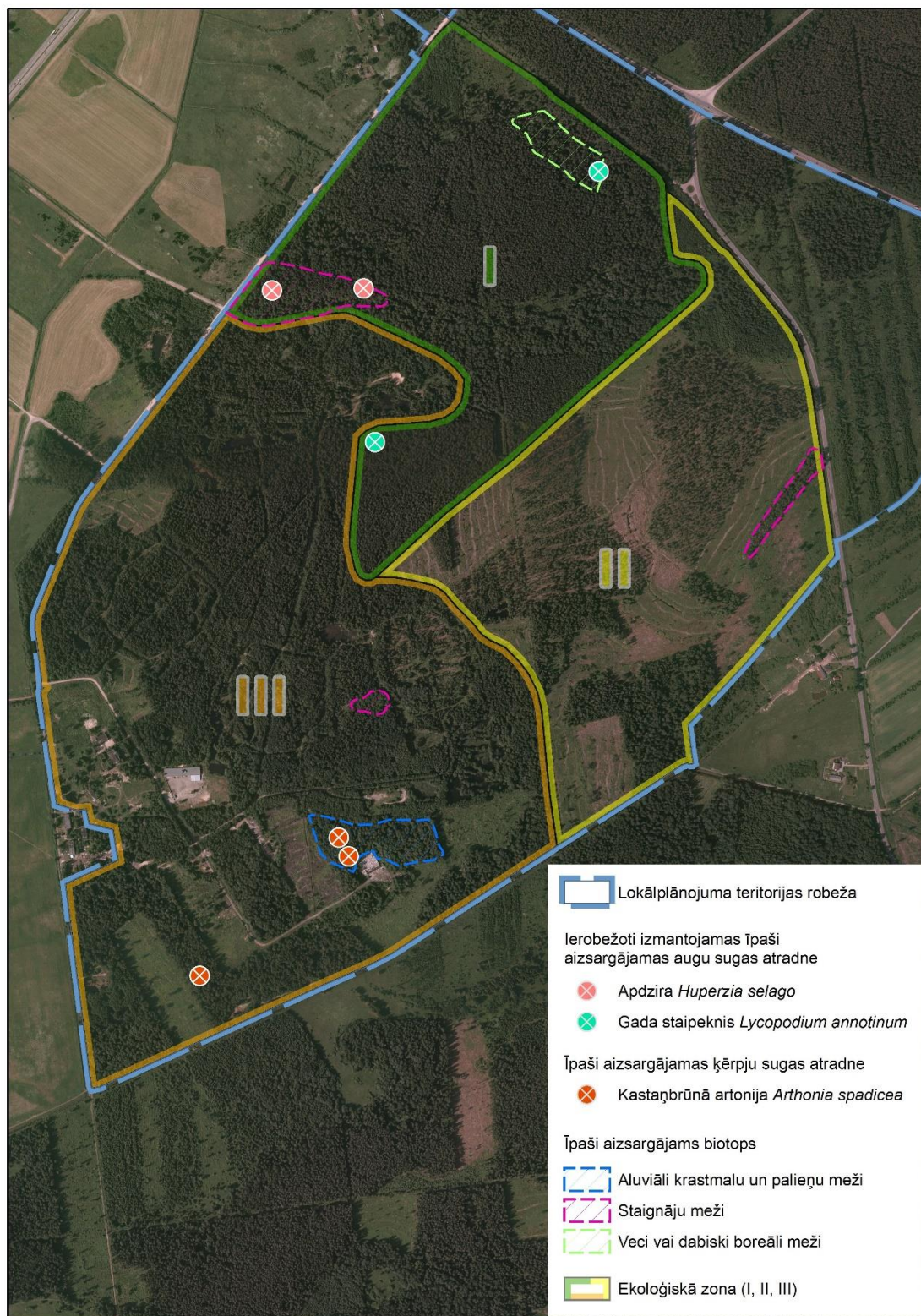
⁶ Saskaņā ar Vides ministra 2010.gada 15.marta rīkojumu Nr.93 apstiprināto noteikšanas metodiku „Eiropas Savienības aizsargājami biotopi Latvijā” un tās pilnveidotā Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo biotopu inventarizēšanas un kartēšanas metodika - http://www.daba.gov.lv/public/lat/dati1/vides_monitoringa_programma/#inventmetodika

⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2000. gada 1. novembra noteikumu Nr. 396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" nosacījumiem

vairākos nogabalos arī parastā apse. Kopumā kokaudzēm trūkst dabiskiem mežiem raksturīgu struktūru, vecu koku un mirušās koksnes. Pārmitrās vietās vairāk dominē melnalkšņi, bet parasti nav izveidojusies aizsargājamiem biotopiem raksturīgā struktūra un veģetācija, izņemot dažus nogabalus.

Saskaņā ar sertificēta eksperta - ornitologa atzinuma sniegto informāciju 2010. gadā teritorijā īpaši aizsargājamas putnu sugas nav konstatētas. 2016. gadā, apsekojot teritoriju dabā⁸, konstatētas viena īpaši aizsargājamas putnu sugas – melnās dzilnas *Dryocopus martius* kalumi. Saskaņā ar eksperta viedokli šīs sugas ligzdošana teritorijā ir iespējama. Citu īpaši aizsargājamo dzeņveidīgo putnu sugu (pelēkā dzilna, trīspirkstu dzenis, vidējais dzenis un baltmugurdzenis) klātbūtne un pārliecinošas darbības pēdas Birznieku masīvā nav konstatētas.

⁸ Ornitologa apsekojumā īpaša uzmanība pievērsta dzeņveidīgo putnu sugām, jo meža biotopu eksperts savā atzinumā norādīja uz nepieciešamību apsekot teritoriju tieši šajā aspektā. Ekspertu atzinumi pievienoti pielikumā Paskaidrojuma rakstam.

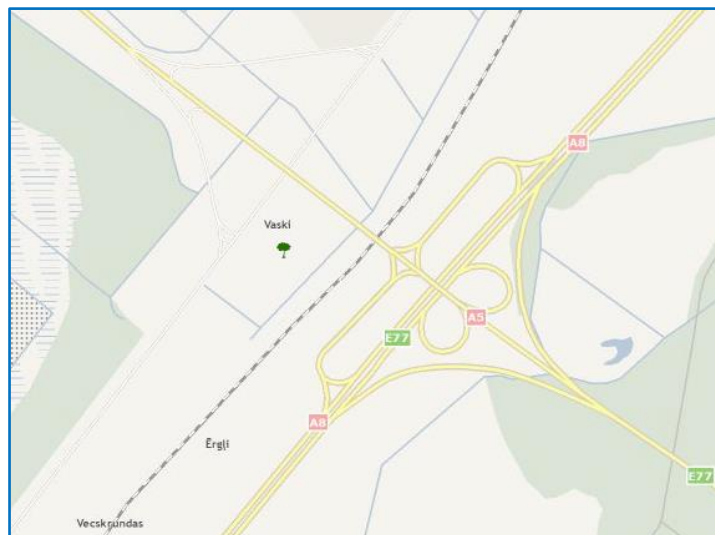
2. attēls Bioloģiskās daudzveidības novērtējums teritorijās "Birznieku masīvs 1", "Birznieku masīvs 2" un "Birznieku masīvs 3"

Vairākās vecākās audzēs ZA daļā veikta ciršana. Zonā atsevišķās vietās konstatēti īpaši aizsargājami biotopi. Tos, attīstot teritoriju, saskaņā ar eksperta rekomendāciju, ir ieteicams

saglabāt. Īpaši aizsargājami biotopi konstatēti 2.kv. 27. nog. -melnalkšņu audze atbilst labas kvalitātes īpaši aizsargājamam biotopam 9080* Staigņāju meži, daļa no 1.kv. 39.nog. atbilst īpaši aizsargājamam meža biotopam 91E0*Aluviāli krastmalu un palieņu meži”, kas nākotnē var attīstīties par aizsargājamu biotopu “Veci dabiski platlapju meži”. Bez tam 47.nog. ir konstatēts īpaši aizsargājamais ķērpis kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea* un 1.kv. 39.nog. konstatēts arī īpaši aizsargājams ķērpis kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea*.

Teritorijā ir funkcionējoši ceļu fragmenti un militāro būvju paliekas. Ziemeļu daļā ir neliels karjers. Zonas viengabalainumam tajā ietvertas arī dažas dabiskas priežu audzes starp karjeru un militāro apbūvi. Zona kopumā uzskatāma par degradētu teritoriju, lai gan Latvijai dabisko meža augšanas procesu rezultātā ir samērā veiksmīgi apmežojusies. Tajā pašā laikā teritorija nav īpaši piemērota rekreācijai vietējiem iedzīvotājiem, kā arī ainaviski tā nav pievilcīga. Teritoriju iespējams izmatot dažādiem mērķiem, t.sk. apbūvei un transporta attīstībai, kā arī sabiedrisko objektu būvniecībai.

Lokālplānojuma teritorijā, Vasku māju pagalmā ir aizsargājams koks (dižkoks) - parastais ozols (*Quercus robur*). Minētais dižkoks atrodas plānotā *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas koridorā.

3. attēls Dižkoka novietojums. Informācijas avots: <http://ozols.daba.gov.lv/pub/>

Lokālplānojuma teritorijā vai tās tiešā tuvumā neatrodas citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (Natura 2000) teritorijas. Lokālplānojuma teritorijā vai tās tiešā tuvumā neatrodas mikroliegumi.

Lokālplānojuma teritorijā ietilpst **ūdenskrātuve** - Zirgu Sila karjers (13 ha), kas ir izstrādāta smilts karjera teritorija. Karjers tiek izmantots rekreācijai, to starp, peldēšanai, lai gan kā oficiāla Olaines novada peldvieta tā nav noteikta un veidota, jo atrodas Sila kapu sanitārās aizsargjoslas teritorijā.

Plānotais *Rail Baltica* koridors Olaines novadā šķel **plēsēju migrācijas koridoru** starp Sēlijas un Kurzemes populācijām. Ietekmes samazināšanai, Olaines novadā ir plānots izveidot 2 dzīvnieku pārejas, kas nodrošinās pietiekamu migrācijas iespējas. Pārejas paredzēts veidot uz Mārupes/Olaines novada robežas un uz robežas ar Ķekavas novadu (skat. Plānojuma karti *Transporta un inženiertehniskā infrastruktūra*). Paredzēts veidot kompleksus risinājumus dzīvnieku tiltu izveidei gan pār *Rail Baltica* dzelzceļa līniju, gan pār autoceļu A5.

6.2. Teritorijas inženierinfrastruktūras nodrošinājums un ar to saistītie vides aspekti

Ar vides aspektiem vistiešāk ir saistīti lokālplānojuma teritorijas inženierinfrastruktūras risinājumi attiecībā uz ūdensapgādi, notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, siltumapgādi, kā arī teritorijas meliorāciju.

Ūdensapgāde, pazemes ūdeņu kvalitatīvais un kvantitatīvais stāvoklis

Lokālplānojuma teritorija, tāpat kā visa Olaines pagasta teritorija ietilpst Baltijas artēziskā baseina, kas ir ūdeni saturošu un ūdeni vāji caurlaidīgu slāņkopu mija, centrālajā daļā. Litoloģiski viendabīgie, ūdeni saturošie, slāņi veido ūdens horizontus. Blakus iegūļošie un hidrauliski saistītie ūdens horizonti tiek apvienoti ūdens horizontu kompleksos, kurus atdala ūdeni vāji caurlaidīgi slāņi (sprostslāņi).

Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam pazemes ūdensobjektos, Olaines novads atrodas pazemes ūdensobjektā (PŪO) D4 centrālajā daļā. Tas raksturīga aktīvas ūdens apmaiņas (saldūdeņu) zona, kas aptver kvartāra un pirmskvartāra ūdens horizontus līdz pirmajam reģionālajam sprostslānim – Narvas svītai. Pagasta teritorijā saldūdeņu zonas biezums sasniedz 310 – 330 m. Artēziskie ūdeņi kopumā ir ļoti labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma iekļūšanas. Saskaņā ar Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2010.-2015.gadam (2009.g.) un arī Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam (2015.g.) iekļauto pazemes ūdeņu stāvokļa vērtējumu, tā kvantitatīvais stāvoklis ir labs. Tas nozīmē, ka pazemes ūdeņu ieguves apjoms nepārsniedz pieejamos pazemes ūdens resursus, pazemes ūdeņu līmeņa maiņas netraucē sasniegt noteiktos vides kvalitātes mērķus ar pazemes ūdensobjektiem saistītajos virszemes ūdensobjektos un nerada intrūzijas vai pazemes ūdeņu plūsmas maiņas draudus. Pazemes ūdeņu ķīmiskā kvalitāte ūdensobjektā D4 ir laba.

Ūdensapgādi Olaines pašvaldībā nodrošina sešas atsevišķas lokālās sistēmas. Lokālplānojuma teritorijai tuvākā ir Jaunolaines ciema ūdensapgādes sistēma⁹, kas sakrīt ar Jaunolaines lielciema ūdenssaimniecības aglomerācijas teritoriju. Aglomerācijas teritorijā 2016.gadā dzīvo 3139 iedzīvotāji, no kuriem centralizētas ūdensapgādes pakalpojumi tiek nodrošināti 3022 (96 %) iedzīvotājiem. Ūdens apgādei ūdeni iegūst no diviem Gaujas - Amatas ūdens horizonta (D3gj+am) ūdensapgādes urbumiem (Nr. P101565 un Nr. P101566). Ūdens apstrāde (atdzelžošana) tiek veikta ūdenim no abiem ūdens apgādes urbumiem, jo ūdensapgādei iegūtā ūdens sastāvā ir paaugstināts dzelzs saturs, ko nosaka pazemes ūdeņu dabiskās īpašības. Ūdens sagatavošanas ietaišu jauda – 768 m³/diennaktī. Iegūto dzeramo ūdeni izmanto Jaunolaines ciemata iedzīvotāju māsaimniecību vajadzībām. 2014. gadā, realizējot apdzīvotās vietas “Birznieki” ūdenssaimniecības attīstības projektu, ierīkota ūdensapgāde 2 daudzvokļu mājās, kas atrodas lokālplānojuma teritorijas tuvumā (līdz 100 m attālumā). Ūdensapgāde šajās ēkās ir plānota dzīvojamo māju iemītnieku ūdensapgādei, ņemot vērā iedzīvotāju skaitu un plānoto dzeramā ūdens patēriņu.

Lokālplānojuma teritorijā būs nepieciešama ūdensapgādes (darbinieku vajadzībām, tehniskām un ražošanas vajadzībām) risinājumu izstrāde. Pazemes ūdens resursi ir pietiekami

⁹ Ūdensapgādes sistēmas raksturojums sagatavots izmantojot SIA “Zeiferti” 2017.g. augustā sniegto informāciju Vides pārskata sagatavošanai, SIA “Zeiferti” atļaujas B kategorijas piesārņojošai darbībai Nr.RI14IB0109 (izdota 11.12.2014.) un SIA “Zeiferti” vidēja termiņa attīstības stratēģijas 2014. – 2020.g (2016.g.) informāciju.

jaunu ūdensapgādes ieguves vietu ierīkošanai, t.sk. arī Birznieku masīvā. Lai izpildītu dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma prasības¹⁰, jāveic iegūtā ūdens atdzelžošana. Tā nav nepieciešama iegūtajam ūdenim, kuru plānots ražošanas (ja vien konkrētam ražošanas procesam nav izvirzītas speciālas ūdens kvalitātes prasības) vai tehniskām vajadzībām.

Saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu uzņēmuma SIA "Zeiferti" 2017.g. augustā sniegto informāciju šī Vides pārskata izstrādei, uzņēmums sadarbībā ar pašvaldību plāno attīstīt ES Kohēzijas fonda projektu "Ūdenssaimniecības attīstība Jaunolaines lielciemā III kārtā". Sekmīgas projekta attīstības gadījumā plānots nodrošināt centralizētas ūdensapgādes pakalpojumus apdzīvotā vietā "Lubauši", kas atrodas blakus lokālpilnojuma teritorijai. Projektā paredzēta maģistrālo ūdensvadu paplašināšana 13 276 m garumā. 2016.gadā Lubaušos deklarētais iedzīvotāju skaits, kas pašlaik nesaņem ES un LR normatīvu prasībām atbilstošus ūdens saimniecības pakalpojumus, ir 297 iedzīvotāji. Ja apdzīvotajā vietā "Lubauši" tiks ierīkoti centralizētas ūdensapgādes tīkli, tad, attīstot ražošanas un loģistikas teritoriju Birznieku masīvā, būs iespējams projektēt jaunus objektu pieslēgumu centralizētas ūdensapgādes tīkliem.

Kanalizācija, virszemes ūdeņu kvalitāte

Lokālpilnojuma teritorija saskaņā ar valsts iedalījumu upju sateces baseinu apsaimniekošanas vienībās - virszemes ūdensobjektos (turpmāk VŪO) atrodas VŪO Misa (L129) tiešajā sateces baseinā. Saskaņā ar Lielupes upju baseinu apgabala virszemes ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes pēc 2006. - 2008. g. monitoringa cikla rezultātiem VŪO Misa (L129) ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja. Ūdensobjekta ekoloģiskā kvalitāte ir slikta atbilstoši virszemes ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes pēc 2009. - 2014. g. monitoringa cikla rezultātiem. Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam (2015.g.) VŪO izvirzīts vides kvalitātes mērķis "Laba ekoloģiskā kvalitāte" 2021. gadā. Gan Lielupes upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā, gan Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumos Nr.418 "Noteikumi par riska ūdensobjektiem" VŪO Misa (L129) ir noteikts kā riska ūdens objekts, kam ir risks nesaņiegt vides kvalitātes mērķi. Galvenie riska cēloņi, kā norādīts MK noteikumu Nr.418 pielikumā, ir punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni, prioritārās un bīstamās vielas) un plūdu risks¹¹. Tādēļ, plānojot jebkuru jaunu darbību tiešajā VŪO sateces baseinā, ir svarīgi nepasliktināt esošo stāvokli un neradīt apkārtējā vidē papildus punktveida vai izkļedēto piesārņojumu ar biogēnajām vielām –slāpekļa un fosfora savienojumiem, kā arī piesārņojumu ar prioritārajām un bīstamajām vielām. Tādēļ apkārtējā vidē ir jānovada tikai normatīvi attīrīti notekūdeņi.

Šī Vides pārskata izstrādes laikā (2017. gads) lokālpilnojuma teritorijai tuvākā ir centralizētā kanalizācijas sistēma, kas ir ierīkota Jaunolaines ciema centrālajā daļā. Tai raksturīga blīva daudzdzīvokļu māju (Meža ielā, Baznīcas ielā un Pionieru ielā) un privātmāju apbūve (Priežu iela, Pionieru iela, Smilšu iela un Ošu iela). Minētajās teritorijās ir neliela jauna apbūve, līdz ar to, tajā dzīvojošo iedzīvotāju skaits nepieaug. Daudzdzīvokļu māju teritorijās tas pat samazinās. Savukārt pēdējo desmit gadu laikā novērojams būtisks iedzīvotāju skaita pieaugums Jaunolaines lielciema aglomerācijas ziemeļu gaļa apdzīvotajā vietā "Lubauši", kurā pašlaik nav ierīkota centralizētā kanalizācijas sistēma.

¹⁰ Nosaka Ministru kabineta 2003.gada 29 aprīļa noteikumi Nr. 235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība"

¹¹ Plūdu risks nav attiecināms uz lokālpilnojuma teritoriju

Saskaņā ar SIA "Zeiferti" sniegto informāciju (2017.g. augusts) ES Kohēzijas fonda projektā "Ūdenssaimniecības attīstība Jaunolaines lielciemā III kārtā" tiek plānots paplašināt kanalizācijas tīklu apdzīvotajā vietā "Lubauši". Plānots, ka tiks izbūvēti 300 jauni kanalizācijas pieslēgumi, nodrošinot kanalizācijas pakalpojumu sniegšanu papildus 293 iedzīvotājiem. Paplašinot Jaunolaines lielciema kanalizācijas tīklu plānota jaunas pašteses kanalizācijas izbūve L= 8 764 m, jaunu vakuuma kanalizācijas tīklu izbūve L 21 025 m, divu jaunu vakuuma sūkņu staciju izbūve, jaunu kanalizācijas spiedvadu izbūve L=2 855 m un divu kanalizācijas sūkņu stacijas izbūve.

Projektu „Ūdenssaimniecības attīstība Jaunolaines lielciemā III kārtā” realizāciju plānots uzsākt 2017.gadā, ar ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu projektēšanas darbiem (plānotais projektējamo ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu plāns pielikumā). Projekta realizācijai nepieciešamos būvdarbus plānots veikt laikā posmā no 2018. gada līdz 2021.gadam.

Sekmīgas ūdenssaimniecības projekta attīstības gadījumā, paplašinot centralizētās kanalizācijas tīklu Lubaušos, tam un līdz ar to arī Jaunolaines attīrīšanas iekārtām būs iespējams pieslēgt Birznieku masīvā plānoto objektus, nodrošināt sadzīves un ražošanas notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu pirms novadīšanas apkārtējā vidē¹².

Jaunolaines ciemata notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (NAI) ir bioloģiskās attīrīšanas iekārtas (projektētā jauda 611 m³/dnn). Pēc attīrīšanas notekūdeņus novada Olainītes upē, kas ir Misas (VŪO L129) pieteka. Pašlaik no Jaunolaines NAI Olainītes upē novada vidēji 495 m³/dnn. NAI projektētā jauda pieļauj jaunu pieslēgumu ierīkošanu.

Lietus ūdeņi, sniega un ledus kušanas ūdeņi no ciematu teritorijas Jaunolaines kanalizācijas sistēmās netiek novadīti, nav plānota arī to novadīšana kanalizācijas sistēmas paplašināmajos tīklos Lubaušos. Tādēļ, attīstot ražošanas un loģistikas teritoriju Birznieku masīvā, ir jāierīko atsevišķa sistēma lietus ūdeņu savākšanai. Nepieciešamības gadījumā pirms lietus ūdeņu novadīšanas apkārtējā vidē, ir jāveic savākto notekūdeņu attīrīšana no naftas produktiem, daļiņām un cita piesārņojuma.

Siltumapgāde, gaisa kvalitāte

Lokālplānojuma teritorijā un arī tai blakus esošajā apdzīvotajā vietā "Lubauši" nav pieejami centralizēti siltumapgādes tīkli. 2013. gadā vienotā sistēmā ir apvienoti Jaunolaines lielciema Meža ielas, Baznīcas ielas un Pionieru ielas siltumtīkli, bet 2014. gadā ir veikta Jaunolaines katlu mājas rekonstrukcija. Katlu mājas jauda 3 MW, kurināmais – šķelda, patēriņš 2016. gadā - 4944,99 tonnas. Sadedzinot šķeldu galvenie izmeši atmosfēras gaisā ir slāpekļa oksīdi (NO_x), oglekļa oksīds (CO) un daļiņas (PM₁₀).

Lokālplānojuma izstrādes laikā AS "Latvijas Gāze" ir sniegusi informāciju, ka notiek izpētes darbi jauna vidējā spiediena (P < 0,4 MPa) sadales gāzesvada izbūvei no Mežziņiem līdz Lubaušiem un tālāk līdz Jaunolainei, kas iespējams būtu izmantojams ar Birznieku masīvā attīstāmo objektu gāzapgādei. Izmantojot kā kurināmo dabas gāzi arī kā izmeši atmosfēras gaisā veidojas slāpekļa oksīdi (NO_x), oglekļa oksīds (CO) un daļiņas (PM₁₀).

¹² Apkārtējā vidē novadāmo attīrīto notekūdeņu kvalitātes rādītājus nosaka Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī"

Paredzot jaunu objektu gāzes apgādes nepieciešamību, to starp, ražošanas objektu, vai plānota dzelzceļa infrastruktūras objektu gāzapgādei, būvprojektēšanas ietvaros nepieciešams saņemt atsevišķus tehniskos noteikumus no AS "Latvijas Gāze".

Meliorācijas sistēma

Lokālpilnplānojuma teritorija atrodas valsts nozīmes ūdensnotekas Lielupe, ūSIK kods 38:01, sateces baseinā. Lokālpilnplānojuma teritoriju šķērso valsts nozīmes ūdensnotekas, to skar, regulētais valsts nozīmes ūdensnotekas Olainīte posms. Atbilstoši VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" informācijai un meliorācijas kadastra datiem, daļā lokālpilnplānojuma teritorijas agrāk izbūvēti meliorācijas objekti: Rīgas raj. p/s „Olaīne” obj. Bērzpils, šifrs 26197, 1967.gads; Rīgas raj. p/s „Olaīne” obj. Lubaušu ferma, šifrs 25052, 1964.gads. Plānotajā Rūpnieciskās apbūves teritorijā nav izbūvēti meliorācijas objekti.

Lokālpilnplānojuma īstenošanas rezultātā nav pieļaujama melioratīvā stāvokļa pasliktināšanās apkārtējās teritorijās, jo daļā lokālpilnplānojuma teritorijas un tās apkārtnē noteces apstākļi ir apgrūtināti un zemes ir pārmitras, dabiskie drenāžas apstākļi nelabvēlīgi. Būvprojektēšanas ietvaros, attīstot teritoriju, nepieciešamības gadījumā jāparedz virszemes noteces uztveršanas, savākšanas un novadīšanas no būvobjektiem tehniskais risinājums.

Būvprojekta izstrādes ietvaros jāpiesaista meliorācijas sistēmu projektēšanas speciālists, kurš izvērtē drenu sistēmu pārkārtošanas iespējas un paredzot meliorācijas sistēmu būvniecību, jāizņem tehniskie noteikumi ZMNĪ. Rail Baltica būvprojekta ietvaros tiks izstrādāta meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekta sadaļa, paredzot virszemes noteces uztveršanas, savākšanas un novadīšanas no būvobjektiem tehnisko risinājumu, saņemot VSIA ZMNĪ un SIA "Rīgas meži" tehniskos noteikumus.

Informāciju par parējās inženierinfrastruktūras nodrošinājumu skatīt lokālpilnplānojuma paskaidrojuma rakstā.

6.3. Transporta infrastruktūra, gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis

Lokālpilnplānojuma teritorijā atrodas valsts autoceļš A5 un valsts autoceļš A8. Autotransports līdz ar to pašlaik Lokālpilnplānojuma teritorijā un tās tuvumā ir galvenais gaisa piesārņojuma un trokšņa avots. Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras attīstība ir saistīta ar papildus gaisa piesārņojuma (no dzelzceļa *Rail Baltica* – daļiņas, no autoceļa A5 – slāpekļa un oglekļa oksīdi, daļiņas, ogļūdeņraži u.c. vielas) un trokšņa rašanos.

Informācija par Lokālpilnplānojuma teritorijas gaisa kvalitāti sniegta dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā¹³. Tajā paredzētās darbības realizācijas vietā un tās apkārtnē analizēti dati par gaisa piesārņojumu ar daļiņām PM₁₀ un daļiņām PM_{2,5}, jo elektrificēto vilcienu kustība rada nelielas šo vielu emisijas bremžu, riteņu nodiluma un atkārtotas daļiņu suspendēšanās rezultātā. IVN ziņojumā secināts, ka esošais gaisa piesārņojums (daļiņas PM₁₀ un daļiņas PM_{2,5}) paredzētās darbības realizācijas vietā un tās apkārtnē ārpus Rīgas ir būtiski zemāks nekā spēkā esošie gaisa kvalitātes normatīvi cilvēka veselības aizsardzībai un pat augstākās novērotās koncentrācijas nepārsniedz apakšējo piesārņojuma novērtēšanas sliekšni daļiņām PM₁₀ (20 µg/m³) un daļiņām PM_{2,5} (12 µg/m³).

¹³ Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica* būvniecība ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma aktuālā redakcija. 2016.g. marts. Pilnsabiedrība "RB Latvija" SIA "Estonian, Latvian & Lithuanian Environment"

IVN ziņojumā ietvertais vērtējums par gaisa kvalitāti ārpus Rīgas ir attiecināms arī uz Lokālpilānojuma teritoriju Olaines novadā.

Autoceļa A5 Rīgas apvedceļa (Salaspils-Babīte) posma km 11,6 (A7) – km 34,6 (A9) rekonstrukcijas IVN ziņojumā¹⁴ gaisa kvalitātes esošā situācija vērtēta, veicot gaisa piesārņojuma izkliežu aprēķinus gaisa piesārņojuma līmenim ar oglekļa oksīdu CO, slāpekļa dioksīdu NO₂, kā arī cietajām daļiņām – PM₁₀ un PM_{2,5}. Ziņojumā secināts, ka esošais gaisa piesārņojums nevienā no parametriem nepārsniedz Ministru kabineta 2009. gada 03. novembra noteikumos Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteiktos robežlielumus.

Dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumā, lai raksturotu esošo trokšņa līmeni *Rail Baltica* nodalījuma joslas apkārtnē, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanas laikā tika identificēti nozīmīgākie trokšņu avotu veidi un to radītās trokšņa emisijas. Ziņojumā norādīts, ka par nozīmīgākajiem trokšņa avotiem paredzētās darbības teritorijas apkārtnē uzskatāmi valsts galvenie, reģionālie un vietējie autoceļi, ielas, esošie sliežu ceļi, starptautiskā lidosta “Rīga” un rūpnieciskie trokšņa avoti. Lokālpilānojuma teritorijā un tās tuvumā – galvenie trokšņa avoti ir valsts autoceļš A5 un valsts autoceļš A8. Trokšņa robežlielumu pārsniegumi ir identificēti tiešā šo valsts autoceļu tuvumā (nelielās joslās blakus minētajiem ceļiem).

Arī valsts autoceļa A5 rekonstrukcijas IVN ziņojumā norādīts, ka ir pamats uzskatīt, ka trokšņa robežlielumu pārsniegumus autoceļa A5 tuvumā ir iespējams konstatēt.

Ņemot vērā to, ka nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objekti ir gaisa un trokšņa piesārņojuma avoti, IVN rezultātā ir plānoti pasākumi normatīvo aktu prasībām atbilstošas gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa nodrošināšanai.

6.4. Nozīmīgi objekti, teritorijas un aizsargjoslas

Lokālpilānojuma teritorijā vai tās tiešā tuvuma neatrodas kultūras pieminekļi.

Tiešā *Rail Baltica* trases tuvumā ir I Pasaules karā un Atbrīvošanās cīņās kritušo karavīru apbedījumu vietas. Zemes darbu laikā iespējami līdz šim nezināmu apbedījumu, kā arī nesprāgušas kara laika munīcijas atradumi. Atklājot karavīru apbedījumus, jānodrošina to pārapbedīšana. Zemes darbu laikā ārpus esošās dzelzceļa trases iespējami arī arheoloģiski atradumi. Līdz ar to zemes darbu veikšanas laikā jānodrošina, ka tiek ievērotas likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 22. panta prasības.

Lokālpilānojuma teritorijā neatrodas paaugstinātas bīstamības objekti.

Lokālpilānojuma teritorijā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas (LVGMC dati). Lokālpilānojuma teritorijā atrodas bijušais PSRS armijas militārais objekts Birzniekos ir bijusī armijas karabāzes, kas pēc savas specializācijas līdz 1993. – 1994. gadam ir pildījušas raķešu bāzes funkcijas. Raķešu bāžu daļa teritorijas ir izdemolēta un pašlaik ir uzskatāma par degradētu teritoriju. Bijusī armijas kara bāze “Birznieki” izvietota Birznieku meža masīvā - ar kopējo platību aptuveni 100 hektāri. Daļu objektu nojauc celtniecības materiālu ieguvei un daļu ēku izmanto uzņēmējdarbībai. Dzīvojamās ēkas ir apdzīvotas daļēji. Pēc vizuālās objekta

¹⁴ Ietekmes uz vidi novērtējums autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils-Babīte) posma km 11,6 (A7) – km 34,6 (A9) rekonstrukcijai. 2010. gada jūlijs. SIA “Eurokonsultants”

apsekošanas 2007. gadā, teritorijas piesārņojuma līmenis novērtēts, kā apmierinošs un militārais objekts atbilst 3. bīstamības pakāpei¹⁵.

Dzelzceļa līnija Rīga – Jelgava ir bīstamo kravu pārvadājumu maršruts. Pa to pārvadā naftu, naftas produktus, bīstamas ķīmiskās vielas un produktus. Dzelzceļa līnijai ir noteikta drošības aizsargjosla 50 m no malējās sliedes dzelzceļa katrā pusē.

Tiešā *Rail Baltica* līnijas tuvumā atrodas kapsēta “Sila kapi”, kurai noteikta 300 m sanitārā aizsargjosla.

Lokālplānojuma teritorijā no virszemes ūdeņiem atrodas Stiebrāju grāvis un Sila kapu ūdenstilpne. Tiem noteikta virszemes ūdensobjekta aizsargjosla 10 m platumā.

7. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IEVIEŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

7.1. Plānošanas dokuments, tajā iekļautie risinājumi un alternatīvas

Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”, lokālplānojuma risinājumi nosaka, ka *Rail Baltica* līnijas 60 m koridors un *Rail Baltica* līnijas funkcionēšanai nepieciešamās saistītās infrastruktūras teritorijas ir noteiktas kā **Nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN71)**.

Lokālplānojuma risinājumos ir ņemti vērā autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte) posma km 11,6 (A7) - 34,6 (A9) rekonstrukcijas izpētes¹⁶ perspektīvie risinājumi atbilstoši veiktajam ietekmes uz vidi novērtējumam, vienlaikus piedāvājot nelielas izmaiņas plānotajos risinājumos (skat. sadaļu Transporta risinājumi). Apvedceļa rekonstrukcijai nepieciešamās teritorijas noteiktas kā **Nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN72)**.

Reģionālās pasažieru un kravu stacijas/logistikas centra attīstībai, lokālplānojuma ietvaros izstrādāti risinājumi *Rail Baltica* sliežu pievadceļu izbūvei (skat. sadaļu Transporta infrastruktūra). Sliežu pievadceļu un teritorijas piekļuves/publiskā ceļa izbūvei rezervētās teritorijas noteiktas kā **Vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN73)**.

TIN71, TIN72 un TIN73 teritorijā atļautās izmantošanas noteiktas atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 30.aprīļa noteikumu Nr.240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 235., 236. un 237.punkta nosacījumiem.

Reģionālo pasažieru un kravu stacijas/logistikas centra attīstībai paredzētās Olaines novada pašvaldībai paredzētās teritorijas Birznieku masīvā ("Birznieku masīvs 1" (kadastra apzīmējums 8080 009 0042), "Birznieku masīvs 2" (kadastra apzīmējums 8080 009 0037) un "Birznieku masīvs 3" (kadastra apzīmējums 8080 009 0043)) noteiktas kā **Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R)**. Zona noteikta, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un

¹⁵ 3. bīstamības pakāpe Apšaubāma bīstamu materiālu un atkritumu klātbūtne, un nenožīmīga piesārņojuma pārvietošanās iespēja. Informācijas avots: Olaines pagasta teritorijas plānojums 2008. – 2009.g.

¹⁶ AS "Ceļuprojekts", 2010.; Valsts autoceļa A5 IVN ziņojums pieejams http://lvceli.lv/wp-content/uploads/2015/06/A5_Nosl%C4%93guma-zi%C5%86ojums.pdf

attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru. Galvenā izmantošana: rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana; tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana. Papildus izmantošana: biroju ēku apbūve, tirdzniecības un pakalpojumu objektu apbūve; aizsardzības un drošības iestāžu apbūve. Minimālā jaunizveidojamā zemes gabala platība - 2ha, maksimālais apbūves blīvums – 60 %, minimālā brīvā teritorija – 10 %, apbūves augstums – 20 m, ja tehnoloģiskā procesa īpatnībās nenosaka cita apbūves augstuma nepieciešamību. Noteiktās atļautās izmantošanas paredzētas teritorijas attīstībai, nodrošinot ražošanai un uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides radīšanu, plānojot industriālo zonu attīstību, t.sk. nodrošinot kvalitatīvu un racionāli plānotu tehnisko infrastruktūru izvietojumu šajā teritorijā.

Lai nodrošinātu apkārtējo teritoriju aizsardzību no ražošanas un loģistikas teritorijas iespējamās negatīvās ietekmes, noteikta **Dabas un apstādījumu teritorija (DA)**, kurā noteikts aizliegums veidot galvenās cirtes. Teritorijā plānota kā 100 m, iepretī ēkām Lokālpilānojuma teritorijas rietumu malā kā 50 m plata josla ap Rūpnieciskās apbūves teritoriju.

Lokālpilānojuma risinājumi nosaka, ka citās lokālpilānojuma teritorijā ietilpstošajās zemes vienībās teritorijās netiek paredzēts veikt spēkā esošajā Olaines pagasta TP noteiktās izmantošanas maiņu, bet atbilstoši Latvijā esošajam teritorijas plānošanas normatīvajam regulējumam, funkcionālās zonas noteiktas atbilstoši VAN.

Alternatīvas

Lokālpilānojuma teritorijā plānoto Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras (dzelzceļš Rail Baltica un valsts autoceļš A5) ietekme uz vidi ir vērtēta IVN procesos, tostarp IVN procesā izstrādātas un izvērtētas alternatīvas. Šo objektu alternatīvas, balstoties uz IVN rezultātiem ir akceptētas un tādēļ šajā SIVN alternatīvas attiecībā uz dzelzceļu Rail Baltica un valsts autoceļu A5 netiek izskatītas.

Attiecībā uz Birznieku masīva teritoriju SIVN procesā ir izvērtētas 2 alternatīvas:

1. alternatīva Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), kurā ir atļauta jebkura ar rūpniecības attīstību saistīta darbība - noliktavas, pārkraušanas stacijas, vieglās un smagās rūpniecības (iedalījums noteikts VAN 3. pielikumā) objekti.

2. alternatīva Rūpnieciskās apbūves teritorija (R), kurā ir atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, izņemot atkritumu pārstrādes uzņēmumus, celulozes ražošanu un A kategorijas ķīmiskos rūpniecības objektus.

7.2. Plānošanas dokumenta ieviešanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums

Šajā nodaļā sniegts Lokālpilānojuma risinājumu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums gan kopumā uz novada teritoriju, gan attiecībā uz būtiskās ietekmes uz vidi aspektiem: vides kvalitāti un dabas teritorijām. Vērtējums sagatavots, izvērtējot TIAN noteikto funkcionālo zonu plānoto (atļauto) izmantošanu, tās ieviešanas sagaidāmo ietekmi, salīdzinot ar esošo teritorijas izmantošanu. Konkrētu ietekmju aprakstā sniegts ietekmju novērtējums norādot pozitīvās, negatīvās, neitrālās, tiešās, netiešās, ilgtermiņa un īstermiņa ietekmes, kā arī sagaidāmās ietekmju mijiedarbības.

Ar tiešajām ietekmēm šajā novērtējumā tiek saprastas tādas ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti, ar netiešajām – ietekmes, kuras mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē, ar pozitīvajām - ietekmes, kas vērstas uz dabas

teritoriju, vides kvalitātes uzlabošanu, slodzes uz apkārtējo vidi mazināšanu un ierobežošanu, ar negatīvajām – ietekmes, kuras var izraisīt dabas teritoriju, vides kvalitātes pasliktināšanu, slodzes uz vidi palielināšanu, ar neitrālajām – nebūtiskas izmaiņas dabas teritoriju platībās vai kvalitātē, vides kvalitātes radītājos, slodzē uz apkārtējo vidi, īslaicīgās ietekmes – ietekmes, kuras izpaužas darbības (galvenokārt - būvdarbi, arī - labiekārtojuma ierīkošana, uzstādīšana un citas) norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas, ilgtermiņa – ietekmes, kuras izpaudīsies Lokālplānojuma ieviešanas laikā un saglabāsies līdz turpmākajiem plānošanas periodiem.

Nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objektiem – plānotajai dzelzceļa līnijai *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 posmam ir veikts IVN, par IVN ziņojumiem Vides pārraudzības valsts birojs ir iesniedzis atzinumus¹⁷, paredzētās darbības ir akceptētas Ministru kabinetā, tādēļ šajā SIVN, balstoties uz IVN ziņojumos un Biroja atzinumos sniegto informāciju, ir norādīti svarīgākie ietekmes aspekti, bet jauns šo objektu ietekmes uz vidi vērtējums netiek gatavots¹⁸. Plānotās dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* koridors ietver valsts autoceļa A5 posmu Olaines novadā un tā izpēti un IVN teritorija aptver gandrīz 30 % (115 ha, 28%) no kopējās Lokālplānojuma teritorijas. Vides pārskata 7.2.1. – 7.2.3. nodaļās detalizēts vērtējums sniegts par dzelzceļa līnijas attīstībai nepieciešamo teritoriju plānojumu Birznieku masīvā, kā arī pārējo teritoriju ārpus TIN71 un TIN72 teritorijām, jo tas nav vērtēts IVN procesā.

7.2.1. Vispārējā ietekme

Galvenais lokālplānojuma izstrādes mērķis ir nodrošināt priekšnoteikumus nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta - dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecības uzsākšanai, nosakot dzelzceļa trasei un ar to funkcionāli saistīto objektu (t.sk. Birznieku masīva perspektīvo objektu) izbūvei nepieciešamās teritorijas un izstrādājot nosacījumus šīs teritorijas izmantošanai. Lokālplānojums risina šī mērķa sasniegšanu. Lokālplānojumā plānotās nacionālas nozīmes infrastruktūras objektiem - dzelzceļa līnijai *Rail Baltica* nepieciešamā teritorija iekļauta kā teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN71) un valsts autoceļa A5 Rīgas apvedceļš (Salaspils - Babīte) posma rekonstrukcijai nepieciešamā teritorija – kā teritorija ar īpašiem noteikumiem (TIN72). Lokālplānojumā ar dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* attīstību saistītajai teritorijai plānota teritorija reģionālo pasažieru un kravu stacijas/logistikas centra attīstībai Birznieku masīvā un dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* sliežu pievadceļu izbūvei - teritorija ar īpašiem noteikumiem - Vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijas (TIN73). Lokālplānojuma risinājumi ir saistīti ar Olaines IAS mērķa M3 prioritāte "P3a. Transporta infrastruktūra" un Stratēģijā noteiktās telpiskas perspektīvas (tajā ietverta dzelzceļa līnija un ražošanas un loģistikas teritorija pie valsts autoceļa A8 un valsts autoceļa A5 krustojuma) ieviešanu, nosakot dzelzceļa līnijai *Rail Baltica* un ar tās attīstību saistītajai infrastruktūrai plānoto (atļauto) izmantošanu.

Nosakot Dabas un apstādījumu teritorijas joslu ap Rūpnieciskās apbūves teritoriju, tiek ieviests Stratēģijas vadlīnijās ražošanas un loģistikas teritoriju attīstībai un plānošanai noteiktais, ka Stratēģija atbalsta: "Atdalošo joslu – meža joslu, koku stādījumu, pļavu veidošanu/atstāšanu starp ražošanas un loģistikas teritorijām un dzīvojamās apbūves teritorijām".

¹⁷ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=2426> un <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=7>

¹⁸ IVN ietvaros ir veikta detalizētāka teritorijas izpēte un novērtējums nekā tas atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir veicams stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējumā.

***Vērtējums:** Lokālplānojuma izstrādei ir pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz Olaines stratēģijā noteikto mērķu, prioritāšu, vadlīniju, kā arī telpiskās attīstības perspektīvas ieviešanu, jo ar lokālplānojuma risinājumiem teritorijas plānojumā tiek integrētas Stratēģijas pamatnostādnes un radīti priekšnoteikumi teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu līmenī to ieviešanai (projektēšanai, būvniecībai un ekspluatācijai).*

Lokālplānojuma risinājumi nosaka, ka lokālplānojuma teritorijās ārpus Rūpnieciskās apbūves teritorijas (R), Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) un teritorijām ar īpašiem noteikumiem (TIN), netiek mainīta Olaines novada spēkā esošajā teritorijas plānojumā noteiktā plānotā (atļautā) izmantošana. Lokālplānojumā atbilstoši VAN prasībām ir konsolidētas spēkā esošā plānojuma prasības ar VAN nosacījumiem, saglabājot spēkā esošā plānojuma būtību, atļautās izmantošanas veidus, tos salāgojot ar VAN prasībām. Šā veidā Lokālplānojumā noteiktas Mežu teritorija (M), Lauksaimniecības teritorija (L), Ūdeņu teritorija (Ū) un Transporta infrastruktūras teritorija (TR). Lokālplānojuma teritorijas iekļaušana valstī vienotā klasifikācijas un atļautās izmantošanas sistēmā ir vērtējama pozitīvi, jo ar to tiek uzsākta Olaines novada iekļaušanās valsts plānošanas sistēmā. Izstrādājot Lokālplānojumu, ir saglabāts līdz šim spēkā esošā teritorijas plānojuma funkcionālais zonējums un teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi.

Izstrādājot Lokālplānojumu, tas tiek arī iekļauts Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS). Tādējādi ar Lokālplānojuma tiek uzsākta tiek iekļauta valstī noteiktajā sabiedrības un atbildīgo valsts institūciju informēšanas kārtībā.

***Vērtējums:** Lokālplānojuma izstrādei ir pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz novada plānošanas sistēmas turpmāku attīstību, jo ar to tiek uzsākta Olaines novada iekļaušanās valsts plānošanas sistēmā, kas ir noteikta normatīvajos aktos.*

7.2.2. Ietekme uz vides kvalitāti

Dzelzceļa līnijas Rail Baltica Latvijas posma ietekme uz apkārtējās vides kvalitāti ir vērtēta Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica* būvniecības *ietekmes uz vidi novērtējuma procesā*. Galvenās no ietekmēm uz vides kvalitāti, kas attiecas uz plānotās dzelzceļa līnijas posmu Olaines novadā, ir gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa izmaiņas. Saskaņā ar IVN ziņojuma rezultātiem:

- 1) Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini liecina, ka būvniecības laikā nav paredzama būtiska ietekme uz gaisa kvalitāti (saskaņā ar aprēķinu rezultātiem piesārņojošo vielu koncentrāciju nepārsniedz 30% no attiecīgā gaisa kvalitātes normatīva). Savukārt ekspluatācijas laikā prognozētais piesārņojošo vielu koncentrācijas pieaugums (paredzētās darbības ietekme) 20 m attālumā no dzelzceļa trases ass līnijas ir mazāks nekā 1% no attiecīgā gaisa kvalitātes normatīva. Tādēļ Olainēs pagastā, kur ir visaugstākais fona piesārņojuma līmenis ir uz valsts autoceļiem A5 un A8, to tiešā tuvumā, šādas izmaiņas nav vērtējamas kā būtiskas.
- 2) Veicot trokšņa līmeņa novērtējumu konstatēts, ka būvdarbu veikšanas laikā atklātās teritorijās trokšņa līmenis rādītājam L_{diena} varētu pārsniegt 55 dB (A) atzīmi 5 – 10 m attālumā no nodalījuma joslas robežas. Pamattrases posmā, t.sk. Olaines novadā, šādā attālumā no dzelzceļa trases nodalījuma joslas neatrodas neviena saglabājama dzīvojamā māja, kurai 55 dB (A) trokšņa līmenis ir noteikts kā robežlielums dienas periodam. IVN ziņojumā secināts, ka šobrīd nav pamata uzskatīt, ka *Rail Baltica* būvniecības darbu veikšanas laikā varētu tikt pārsniegti Ministru kabineta 2014. gada

7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktie trokšņa robežlielumi trokšņa rādītājam L_{diena} . Vienlaicīgi ziņojumā tiek norādīts, ka plānotajai trasei tuvu izvietoto dzīvojamo ēku iedzīvotāji varētu saskarties ar īslaicīgiem trokšņa traucējumiem dienas periodā trases būvniecības laikā.

Saskaņā ar IVN ziņojuma izstrādes laikā veiktās trokšņa aprēķinu modelēšanas rezultātiem, ir aprēķināts, ka dzelzceļa līnijas ekspluatācijas laikā trokšņa līmenis atsevišķās vietās vakara un dienas periodā pārsniegs 50 dB (A) atzīmi. IVN ziņojumā noteikts, ka šajās vietās ir jāveic trokšņa mazināšanas pasākumi (IVN ziņojuma 2.11. pielikums). Detalizēta trokšņa samazināšanas pasākumu risinājumu izstrāde ir jāveic tehniskās projektēšanas laikā.

TIAN ietverta 2.4. nodaļa "Prasības vides risku samazināšanai", kas nosaka to, ka:

"17. Veicot jebkuru objektu projektēšanas darbus, nepieciešamības gadījumā jāparedz prettrokšņa siena. Veidojot prettrokšņa ekrānus, tos var izmantot žogu vietā. Prettrokšņa pasākumus precīzē, veicot akustiskās situācijas papildus modelēšanu. Prettrokšņa pasākumus īsteno atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

18. Vietās vai teritorijās ar paaugstinātu trokšņu līmeni un/vai paaugstinātu vibrāciju jāveic trokšņu un vibrācijas samazināšanas pasākumi saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem.

19. Pasākumus aizsardzībai pret troksni, vibrācijām, paaugstinātu gaisa piesārņojumu, smakām, virszemes ūdeņu, augsnes un grunts piesārņojumu un citiem negatīviem vides faktoriem nodrošina tajā zemes vienībā, kurā atrodas paredzētās būves, neradot apgrūtinājumus blakus esošo zemes vienību īpašniekiem."

Šīs vides prasības attiecas uz visā Lokālplānojuma teritorijā īstenojamām darbībām (TIN ietvertie objekti, ražošanas un loģistikas teritorija Birznieku masīvā) un ir vērstas un uz vides kvalitātes (trokšņa līmenis, vibrācijas, gaisa piesārņojums, smakas, virszemes ūdeņu, augsnes un grunts piesārņojums) rādītāju uzlabošanu, negatīvo ietekmju mazināšanu un novēršanu.

Vērtējums: pozitīva, tieša vai netieša, ilgtermiņa vai būvdarbu laikā īstermiņa ietekme uz vides kvalitāti Lokālplānojuma teritorijā, ieviešot TIAN 2.4. nodaļas nosacījumus.

Vienlaikus ar dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 rekonstrukcijas risinājumu iestrādi Lokālplānojumā, tiek plānota arī *Birznieku masīva* izmantošana loģistikas un ražošanas teritoriju attīstībai. Šī pārskata sagatavošanas laikā nav pieejama konkrēta informācija par darbību veidiem, kurus plānots attīstīt Birznieku masīvā. TIAN noteikts, ka teritorijas galvenā izmantošana ir rūpnieciskā apbūve un teritorijas izmantošana, kā arī tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana. Ņemot vērā to, ka teritorija ir tieši saistīta ar dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* attīstību un TIAN nosacījumus par to, ka galvenā izmantošana ir rūpnieciskā apbūve, tad teritorijā ir iespējama jebkura ar rūpniecības attīstību saistīta darbība - gan noliktavas, pārkraušanas stacijas un gan vieglās un smagās rūpniecības (iedalījums noteikts VAN 3. pielikumā) objekti (1. alternatīva – sabiedriskās apspriešanas redakcija). Atkarībā no darbības veida, ieviešot lokālplānojumu, salīdzinot ar esošo situāciju, ir sagaidāma vides piesārņojuma (izmeši atmosfēras gaisā, trokšņa līmenis, vibrācijas, smakas, notekūdeņi, bīstamas vielas un citi veidi) paaugstināšanās. Šī ietekme ir vērtējama kā negatīva, tieša vai netieša, ilgtermiņa ietekme uz vides kvalitāti. Taču, tā kā plānotā attīstība ir jāīsteno, izpildot likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un "Piesārņojuma likuma" un saistībā ar šiem likumiem izdoto normatīvo aktu prasībām, tad nav sagaidāms, ka objektu ekspluatācijā ārpus darba vides varētu tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvi, jo veicot IVN procedūras (IVN, sākotnējais izvērtējums), saņemot tehniskos noteikumus projektēšanai, piesārņojošās

darbības atļaujas vai apliecinājumus un izpildot prasības, kas tiek noteiktas operatoriem, tiks nodrošināta vides kvalitātes standartu ievērošana.

Lokālplānojuma publiskās apspriešanas sanāksmē diskutēts par smagās rūpniecības konkrētu ražošanas veidu (piemēram, darbības ar bīstamajiem atkritumiem un citiem) iespējamo negatīvo ietekmi, kas objekta ekspluatācijas laikā skartu arī vietējos iedzīvotājus Lubaušos. Par šo tēmu saņemts arī rakstisks priekšlikums (skatīt "Pārskatu par lokālplānojuma publisko apspriešanu") izslēgt no atļautās izmantošanas vairākus ražošanas uzņēmumu veidus: gumijas rūpniecību, celulozes ražošanu, ķīmisko rūpniecību, atkritumu pārstrādes uzņēmumus un uzņēmumus, kuri var radīt būtisku piesārņojumu. Izvērtējos iespējamās smagās rūpniecības veidus, atbilstoši Piesārņojuma likuma (1. pielikums) un Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai" nosacījumiem, TIAN smagās rūpniecības uzņēmumu apbūvei noteikts izņēmums atkritumu pārstrādes uzņēmumus, celulozes ražošanas un A kategorijas ķīmiskās rūpniecības objektu attīstībai (TIAN 22.2. punkts; 2. alternatīva). Minētās darbības šajā plānošanas stadijā (lokālplānojums) ir identificējamās kā darbības ar sagaidāmu būtisku ietekmi uz vidi. Pārējo piesārņojošo darbību ietekmes uz vidi būtiskums nav novērtējams šajā plānošanas stadijā, jo atkarībā no konkrēta attīstības priekšlikuma to ietekmes uz vidi būtiskums var būt dažāds. Ietekmi uz vidi nosaka tehnoloģisko procesu izvēle, izejvielu un ražošanas apjomi, izmešu apjoms, notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumi, labāko pieejamo tehnoloģiju iekļaušana vai neiekļaušana tehnoloģiskajos procesos un citi apstākļi. Pārējo iespējamo objektā realizējamo darbību ietekmes uz vidi būtiskums ir skaidrojams lokālplānojuma ieviešanas procesā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā, t.sk. veicot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu (skatīt arī 8. nodaļu). Tas, ka iedzīvotāju ieteikums ir ņemts vērā, ir vērtējams pozitīvi no SIVN procesa viedokļa. Sagaidāms, ka iepriekšminēto ražošanas veidu izslēgšana no iespējamās attīstības lokāli mazinās konkrētu vides piesārņojuma veidu rašanos, piemēram, prioritārās un bīstamās vielas. Prioritārās un bīstamās vielas ir viens no riska faktoriem, kas nosaka to, ka VŪO Misa (L129) var nesasniegt tam noteikto vides kvalitātes mērķi "laba ekoloģiskā kvalitāte" 2021. gadā. 2. alternatīvas ieviešanai ir sagaidāma pozitīva, netieša, ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, jo tās mazina prioritāro un bīstamo vielu rašanās iespējas Birznieku masīvā plānoto objektu ekspluatācijā. 2. alternatīvai ir sagaidāma arī salīdzinoši (ar 1. alternatīvu) mazāka ietekme uz atmosfēras gaisa kvalitāti, iespējamu grunts un augsnes piesārņojumu (avāriju gadījumos utml.). Šie 2. alternatīvas ietekmes aspekti, salīdzinot ar 1. alternatīvu, ir vērtējami kā pozitīva ietekme uz vides kvalitāti (virszemes ūdeņu, atmosfēras gaisa, grunts un augsnes, gruntsūdeņu kvalitāte).

Taču kopumā, ņemot vērā to, ka jebkura darbība plānotajā ražošanas un loģistikas teritorijā Birznieku masīvā ir veicama atbilstoši normatīvo aktu prasībām, attiecībā uz Birznieku masīvu kopējais vērtējums nav jāmaina (skatīt 1. alternatīvas vērtējumu iepriekš), jo jebkurā gadījumā, salīdzinot ar esošo situāciju, vides piesārņojuma izmaiņas ir sagaidāmas, bet nav sagaidāma vides kvalitātes standartu pārsniegšana ārpus darba vides. Ieviešot labākās pieejamās tehnoloģijas – neitrāla ietekme uz vidi.

***Vērtējums:** Ražošanas un loģistikas teritorijas attīstībai Birznieku masīvā, salīdzinot ar esošo situāciju, ir negatīva, tieša vai netieša ietekmes uz vides kvalitāti, jo ir sagaidāma vides piesārņojuma līmeņa paaugstināšanās. Negatīvo ietekmi var mazināt:*

- 1) ja nepieciešams, veicot ietekmes uz vidi novērtējumu un plānojot pasākumu kompleksu negatīvās ietekmes mazināšanai vai novēršanai vai arī (ja IVN nav jāveic) būvprojekta izstrādes stadijā projektējot tehnoloģijas, ar kuru palīdzību var nodrošināt labākos tehniskos paņēmienus visā ražošanas procesā, tādējādi samazinot vides piesārņojumu (skatīt 8. nodaļu);
- 2) Nosakot prasības vides piesārņojuma mazināšanai ražošanas objektu piesārņojošās darbības atļaujās vai apliecinājumā, ņemot vērā vides kvalitātes standartus;
- 3) Ieviešot TIAN 17., 18. un 19. punkta prasības

Ieviešot, pasākumus negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai, ražošanas un loģistikas teritorijas attīstībai Birznieku masīvā, ir sagaidāma neitrāla ietekme uz vides kvalitāti.

2. alternatīvas ietekme, salīdzinot ar 1. alternatīvu, ir vērtējama kā pozitīva ietekme uz vides kvalitāti (virszemes ūdeņu, atmosfēras gaisa, grunts un augsnes, gruntsūdeņu kvalitāte).

TIAN attiecībā uz noteikts, ka "visās funkcionālajās zonās, kur atļauta būvniecība, nodrošina ēku inženiertehnisko apgādi saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Inženierbūves projektējamas, būvējamas, pārbūvējamas un ekspluatējamas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Teritorijas attīstības (apbūves) gaitā nodrošināt esošo inženierkomunikāciju tīklu saglabāšanu vai pārprojektēšanu un pārbūvi atbilstoši attiecīgo institūciju izsniegtiem tehniskajiem noteikumiem." Šis TIAN regulējums pieļauj gan individuālus ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumus, gan pieslēgumu veidošanu pilsētas centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem. Saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja SIA "Zeiferti" sniegto informāciju lokālplānojuma un šī Vides pārskata izstrādes laikā tiek plānota Jaunolaines lielciema ūdenssaimniecības projekta III kārtas ieviešana kā rezultātā tiks paplašināts Jaunolaines ūdensapgādes un kanalizācijas tīkls uz apdzīvoto vietu "Lubauši". Veiksmīgas šī ūdenssaimniecības projekta realizācijas gadījumā arī lokālplānojuma teritorijas objektus būs iespējams pieslēgt centralizētajām sistēmām. Pieslēgumu veida izvēle ir veicama būvprojekta izstrādes stadijā, sadarbojoties teritorijas attīstītājiem un pašvaldībai. No vides aizsardzības viedokļa šāda iespēja, savācot notekūdeņus centralizētajā sistēmā un attīrot Jaunolaines NAI, ir vērtējama kā pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, jo notekūdeņi tiktu attīrīti līdz normatīvajos aktos noteiktajiem līmeņiem, novadīti Olainītes upē no Jaunolaines NAI izplūdes.

Izvēloties individuālos risinājumus, notekūdeņu savākšana un attīrīšana arī ir jāveic atbilstoši normatīvo aktu prasībām, apkārtējā vidē var novadīt tikai attīrītus notekūdeņus. Taču šajā gadījumā, veicot projektēšanu, ir jāizvēlas un jāmeklē piemērota vieta attīrīto notekūdeņu novadīšanai, kas var būt papildus apgrūtinājums, jo apkārtējā teritorija ir pārmitra.

Vērtējums: pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu nodrošinot Jaunolaines lielciema centralizētajā kanalizācijas sistēmā. Realizējot individuālu risinājumu notekūdeņu savākšanai un attīrīšanai, izvēloties attīrīto notekūdeņu izplūdes vietu, jāņem vērā, ka apkārtējā teritorija ir pārmitra. Attīrītajiem notekūdeņiem jāatbilst Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī" prasībām.

Ap Rūpnieciskās apbūves teritoriju(R) plānota Dabas un apstādījumu teritorijas josla (100 m plata, nelielā posmā rietumu malā – 50 m). Tās noteikšana ir svarīga, lai veidotu buferjoslu starp plānoto Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R) Birznieku masīvā un blakus esošo apdzīvotu vietu "Lubauši", kura atrodas 100 un vairāk metru attālumā no lokālplānojuma teritorijas, kā

arī 2 dzīvojamām mājām “Birznieki” (atrodas līdz 100 attālumā). Vides pārraudzības birojs atzinumā par šo Vides pārskatu, lai mazinātu iespējamās ietekmes uz dzīvojamo apbūvi, iesaka analizēt rūpnieciskās apbūves objektu plānojumu. Taču Vides pārskata izstrādes laikā šāda informācija nav pieejama. Apbūves un teritorijas attīstība ir balstīta uz teritorijas ekoloģisko vērtējumu (skatīt 6.1. nodaļu), kas ir noteicošais teritorijas apguves plānojumā. Dzīvojamās apbūves tuvumā atrodas III ekoloģiskā zona, kur atrodas militārās būves un kuras ekoloģiskā vērtība ir zemāka. No teritorijas ekoloģiskās vērtības viedokļa pirmkārt ir lietderīgi attīstīt apbūvi tieši šajā zonā. Tādēļ attiecībā uz būvju novietojumu šajā plānošanas stadijā var ieteikt lokālplānojuma rietumu malā plānot administratīvās ēkas, bet būves, kurās plānota ražošana vai pārkraušana, lai attālinātu iespējamās piesārņojuma avotus un līdz ar to gaisa piesārņojuma, trokšņa un smaku izplatību dzīvojamās apbūves virzienā, īpaši gadījumos, kad vadošie ir ziemeļu vai ziemeļaustrumu vēji, izvietot teritorijas iekšienē.

Tāpat arī svarīgi attiecībā uz kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšanu dzīvojamā apbūvē ir svarīgi uzsākt ietekmes mazināšanas risinājumus, piemēram, trokšņa izplatību mazinošu barjeru gar rūpnieciskās teritorijas robežu, kur tas nepieciešams, uzsākt teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas laikā.

Vērtējums: Dabas un apstādījumu teritorijas joslas plānošanai - pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides piesārņojuma mazināšanu Lokālplānojuma teritorijai blakus esošajās teritorijās, piesārņojuma izplatības ierobežošana. Ieteicams būves, kurās plānota ražošana vai pārkraušana, izvietot teritorijas iekšienē. Tāpat arī ir ieteicams savlaicīgi svarīgi uzsākt ietekmes mazināšanas risinājumus, ja nepieciešams - teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas laikā.

Lokālplānojuma publiskās apspriešanas sanāksmē diskutēts par teritorijas lietus ūdeņu savākšanas, novadīšanas un meliorācijas sistēmas attīstības nepieciešamību, ņemot vērā to, ka Lokālplānojuma teritorija daļēji izvietojas purvā (susinātā). Sanāksmes dalībniekiem skaidrots, ka šie risinājumi atbilstoši normatīvo aktu prasībām detalizēti tiek izstrādāti turpmākajā plānošanas un projektēšanas procesā būvprojektu izstrādes stadijā. Lai akcentētu virszemes ūdeņu noteces un gruntsūdeņu risinājumu nepieciešamību, precizēta TIAN 2.3.sadaļa “Prasības inženiertehniskās apgādes tīkliem un objektiem”, nosakot, ka “17. Apbūvei paredzētajā teritorijā pirms būvdarbu uzsākšanas veic teritorijas inženiertehniskās sagatavošanas darbus atbilstoši būvprojekta risinājumiem, to starp, atbilstoši būvprojektam, teritorijas nosusināšanai izbūvē drenāžas sistēmas, to savākto ūdeņu novadīšanu paredzot lietot kanalizācijas sistēmā. Pēc būvatļaujas saņemšanas projektēšanai saņem tehniskos noteikumus VSIA “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi”.

Vērtējums: TIAN izmaiņu pēc publiskās apspriešanas ietekme – neitrāla, jo pēc būtības nemaina risinājumu. Teritorijas lietus ūdeņu savākšanas, novadīšanas un meliorācijas sistēmas risinājumi ir izstrādājami atbilstoši normatīvo aktu prasībām būvprojektu sagatavošanas stadijā.

Lokālplānojuma publiskās apspriešanas sanāksmē diskutēts par iespējamo autostāvvietu novietojumu, gājēju ietvju, veloseliņu un velosipēdu novietņu nepieciešamību. Publiskās apspriešanas dalībniekiem skaidrots, ka plānotā apbūves teritorija ir paredzēta ražošanas un loģistikas objektu attīstībai, teritorijā netiek paredzēta gājēju un velosipēdistu tranzīta kustība. Autostāvvietu plānojums ir ietverams būvprojektā, ņemot vērā attīstības priekšlikuma saturu un konkrētā attīstāmā objekta nepieciešamību pēc autostāvvietām. Vienlaikus, izvērtējot saņemtos priekšlikumus, secināts, ka teritorijas attīstības gaitā, protams, var plānot

autostāvvietas un paredzēt teritorijas iekšēju infrastruktūru gājējiem un velosipēdistiem, domājot par teritorijā strādājošajiem cilvēkiem un viņu nepieciešamību nokļūt uz teritoriju. Tādēļ TIAN ir papildināts ar diviem punktiem:

“33. Izstrādājot teritorijas labiekārtojuma projektu, izvērtējama gājēju un velobraucēju infrastruktūras nepieciešamība.

34. Teritorijas apbūvei un funkcijai nepieciešamās autostāvvietas nodrošināmas attiecīgās teritorijas vai zemes vienības ietvaros, atbilstoši normatīvo aktu prasībām.”

Positīvi ir vērtējama sabiedrības priekšlikumu akcentēšana TIAN, taču to ietekme uz vides kvalitāti vērtējama kā neitrāla, jo neradīs būtiskas izmaiņas Lokālpilānojuma risinājumu ietekmē uz vidi.

Vērtējums: TIAN izmaiņu pēc publiskās apspriešanas ietekme – neitrāla, jo pēc būtības nemaina Lokālpilānojuma risinājumu ietekmi uz vidi.

7.2.3. Ietekme uz dabas teritorijām

Lokālpilānojuma teritorijā paplašināmajā teritorijā vai tās tiešā tuvumā (t.sk. ietekmes zonā) neatrodas Natura 2000 teritorijas. Latvijas Natura 2000 teritorija - dabas liegums “Melnā ezera purvs” atrodas otrpus valsts autoceļa apmēram 2,5 km attālumā (dienvidaustrumu mala).

Dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* ietekme uz Natura 2000 teritoriju - dabas liegumu “Melnā ezera purvs” ir vērtēta IVN procesā. Ziņojuma 3.18.5.4. nodaļa. Tajā secināts, ka “*Paredzētās darbības īstenošana nerada tiešu ietekmi uz dabas liegumu “Melnā ezera purvs”, neskatoties uz to, ka iespējama nebūtiska plānotās dzelzceļa līnijas nelabvēlīgā ietekme uz savvaļas putnu populācijām, precīzāk, migrējošām zosīm Anser sp.. Vienlaikus jāmin, ka tuvākajā apkārtnē ir citas piemērotas vietas, kur pulcējas migrējošās zosis, piemēram, Lielais Ķemeru tīrelis, Kaņieris un Babītes ezera reģions, kur novērota migrējošo putnu pulcēšanās.*”

Lokālpilānojuma teritorijā vai tās tiešā tuvumā (t.sk. ietekmes zonā) neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas vai mikroliegumi. Tuvākais mikroliegums putnu aizsardzībai atrodas aptuveni 3 km attālumā uz dienvidaustrumiem no lokālpilānojuma teritorijas.

Dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* ietekme uz mikroliegumu ir vērtēta IVN procesā. Mikroliegums atrodas 1,5 km attālumā no dzelzceļa līnijas. IVN procesā nav identificēta negatīva ietekme uz šo mikroliegumu.

Lielāko daļu no lokālpilānojuma teritorijas aizņem mežu un purvu teritorijas, kā arī lauksaimniecības zemes. Tās spēkā esošajā plānojumā ir plānotas kā Meža teritorijas un Lauksaimniecības zemes.

Plānojot un izbūvējot ražošanas un loģistikas teritoriju *Birznieku masīvā plānotajā Rūpnieciskās apbūves teritorijā* meža teritorijas tiks atmežotas un apbūvētas – samazināsies meža platības novadā. Mežs atbilstoši sertificēta meža biotopu sugu un eksperta atzinumā (pievienots pielikumā Lokālpilānojuma Paskaidrojuma rakstam) pēc tā ekoloģiskās nozīmības iedalīts 3 zonās: I zona ekoloģiski augstvērtīgākā un dabiskākā zona; II zona izcirtumu un jaunaudžu zona un III zona agrāk militāriem mērķiem izmantotās teritorijas, kuras ir apmežojušās.

Ārējā joslā meža josla (ap Rūpnieciskās apbūves teritoriju) ir plānota kā Dabas un apstādījumu teritorija, kurā TIAN noteikts aizliegums veikt galveno cirti. Saskaņā ar Meža likumā noteikto kailcirtes un izlases cirtes ir galvenās cirtes izpildes veids. Tādēļ var secināt, ka plānojot ārējo teritoriju kā DA teritoriju, mežs tiks saglabāts kā dabas teritorija. DA teritorijas joslas platums 100 m, nelielā posmā rietumu malā – 50 metri.

Pārējā Birznieku masīva teritorija plānota kā Rūpnieciskās apbūves teritorija (R). Tajā, veicot plānoto apbūvi meža teritorijas tiks zaudētas, taču novada ilgtermiņa attīstības stratēģijā t.sk. telpiskās attīstības perspektīvā šīs teritorijas ir plānotas kā ražošanas un loģistikas teritorijas, tādēļ konkrēto meža platību zaudēšana ir vērtējama kā neitrāla, tieša, ilgtermiņa ietekme. TIAN (28. punkts) noteikts, ka primāri attīstāmas teritorijas, kas ietilpst II un III ekoloģiskās kategorijas zonā, kas attēlotas TIAN 1. pielikuma shēmā. Nodrošinot šīs prasības ievērošanu ilgtermiņā tiktu saglabāta salīdzinoši (ar pārējo Birznieku masīva teritoriju) ekoloģiski vērtīgākā meža teritorijā kā mežs, kas pildītu līdzšinējo funkciju. TIAN 28. punkta nosacījums gan neparedz I zonas saglabāšanu pavisam, taču sagaidāms, ka tās apguve uzsāksies tikai tad, kad pilnībā būs attīstīta II un III zona, kur dominē izcirtumi, jaunaudzes un III zonā - degradēta teritorija, kas apaugusi ar mežu. TIAN 28. punkta nosacījuma ietekme – pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz ekoloģiski vērtīgākās meža teritorijas saglabāšanu.

Nelielā platībā (9,39 ha, 2.attēls,) teritorijā ir sastopami īpaši aizsargājami biotopi: 9010*Veci vai dabiski boreālie meži (9010*) – 1,83 ha; 9080* Stagnāju meži – 4,76 ha un 91E0*Aluviāli krastmalu un palieņu meži – 2,8 ha. Tie konstatēti piecos atsevišķos nelielos laukumos. TIAN (27. punkts) noteikts, ka "Teritorijas attīstībā, izstrādājot būvprojektus, ņemt vērā un pēc iespējas nodrošināt īpaši aizsargājamo biotopu saglabāšanu, kas attēloti šo noteikumu 1. pielikuma shēmā." Šis sacījums nav pilnīgs aizliegums plānot teritorijas attīstību īpaši aizsargājamo teritoriju platības, bet nosaka pienākumu teritorijas attīstītajam izskatīt biotopa saglabāšanas iespējas. Līdz ar to , plānojot teritoriju (būvprojektēšanas stadijā), ir iespējams izskatīt ĪAB aizņemto laukumu saglabāšanu kā brīvo teritoriju un plānot to kā apstādījumus labiekārtojuma projektā. Sugu un biotopu aizsardzības likuma nosacījumi neparedz saimnieciskās darbības ierobežojumus īpaši aizsargājamo biotopos ārpus ĪADT un mikroliegumiem. Birznieku masīva teritorijai vai tās daļai nav īpaši aizsargājama dabas teritorijas vai mikrolieguma statuss. Neitrāla ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem.

Birznieku masīva III zonā ir konstatētas vienas īpaši aizsargājamas ķērpju sugas – kastaņbrūnās artonijas atradnes (saskaņā ar eksperta atzinumu – 3). Tās saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. panta nosacījumiem ir jāsaglabā. Divas atradnes konstatētas biotopa 91E0*Aluviāli krastmalu un palieņu meži teritorijā, viena – netālu no tās. Tādēļ SIVN izstrādātāju ieskatā, attīstot teritoriju, ir iespējams nodrošināt to aizsardzību, ĪAB teritoriju un ĪAS teritoriju labiekārtojuma projektā plānojot kā apstādījumu teritorijas daļu. Saglabājot īpaši aizsargājamas ķērpju sugas – kastaņbrūnās artonijas atradnes – neitrāla ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām, nesaglabājot – negatīva ietekme.

Bez tam I un II zonā ir konstatētas ierobežoti izmantojamu īpaši aizsargājamu sugu gada staipekņa un apdziru atradnes (2. attēls). Attīstot teritoriju, ieteicams tās saglabāt vai risināt jautājumu par šo sugu indivīdu ieguvu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, saņemot atļauju to ieguvei. Ierobežoti izmantojamo sugu ieguve ir atļauta, ja tas nekaitē attiecīgo sugu populācijas saglabāšanai labvēlīgā aizsardzības statusā tās dabiskajā izplatības areālā. Neitrāla ietekme uz ierobežoti izmantojamām īpaši aizsargājamām sugām.

Vērtējums:

Neitrāla, tieša, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritorijām, plānojot Birznieku masīvu kā Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R), jo meža teritorijas tiks zaudētas, taču Olaines novada ilgtermiņa attīstības stratēģijā, t.sk. telpiskās attīstības perspektīvā šīs teritorijas ir plānotas kā ražošanas un loģistikas teritorijas saistībā ar nacionālas nozīmes infrastruktūras – dzelzceļa līnijas Rail Baltica attīstību.

Pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritorijām, jo TIAN iekļauts nosacījums par ekoloģiski vērtīgākās meža teritorijas (I zona) saglabāšanu sagaidāms, ka vismaz uz esošo un nākamo plānošanas periodu.

Neitrāla ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, jo, attīstot teritoriju, ņemot vērā TIAN nosacījumus ir iespējams daļēji biotopu aizņemtās platības plānot kā apstādījumu teritorijas daļu. Minēto biotopu platības ir nelielas, līdz ar to, attīstot blakus esošo teritoriju, īpaši aizsargājamo biotopu pastāvēšana būs atkarīga no procesiem blakus esošajos meža nogabalos.

Saglabājot īpaši aizsargājamās ķērpju sugas – kastaņbrūnās artonijas atradnes – neitrāla ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām, nesaglabājot – negatīva ietekme. Neitrāla ietekme uz ierobežoti izmantojamām īpaši aizsargājamām sugām.

Plānotās Rūpnieciskās apbūves teritorijas izveidošana ir plānota pakāpeniski, sākot no ekoloģiski mazvērtīgākajām teritorijām III un II zonā un tad kā pēdējā – ekoloģiski vērtīgākā I zona. Tādēļ ilgtermiņā saistībā ar Birznieku masīva attīstību novada teritorijā ir prognozējamās ainaviskas izmaiņas gan saistībā ar perspektīvo plānoto infrastruktūras objektu izbūvi un rekonstrukciju, gan arī saimnieciskās darbības attīstību. Ņemot vērā Lokālplānojuma teritorijas atrašanās vietu lielāka meža masīva ziemeļrietumu daļā, turklāt, ņemot vērā paredzētos pasākumus ietekmju mazināšanai, piemēram, Dabas un apstādījumu joslas ierīkošana gar rūpnieciskās teritorijas robežu, tad būtiskas ainavas izmaiņas saistībā ar Birznieku masīva izmantošanu netiek prognozētas.

Vērtējums: neitrāla ietekme uz novada ainavas izmaiņām.

7.2.4. Summārās ietekmes, ietekmju mijiedarbība

Attīstot nacionālas nozīmes transporta infrastruktūru, vietējas nozīmes transporta infrastruktūru un ražošanas un loģistikas teritoriju Birznieku masīvā, to ietekmes uz vidi Lokālplānojuma teritorijā un tiešā tās tuvumā summēsies, mijiedarbosies gan paaugstinot, gan pazeminot (ieviešot negatīvās ietekmes mazinošus pasākumus) vides piesārņojuma vai konkrētu piesārņojuma veidu (piemēram, gaisa piesārņojuma ar daļiņām, trokšņa piesārņojuma) līmeni. Tās būs tiešas vai netiešas, pozitīvas vai negatīvas, ilgtermiņa vai būvdarbu laikā – īstermiņa ietekmes uz vidi. Uzsākot ražošanas un loģistikas teritorijas un vietējas nozīmes transporta infrastruktūras TIN73 attīstību, to konkrētās sagaidāmas ietekmes un pasākumi negatīvo ietekmju mazināšanai, it īpaši attiecībā uz gaisa piesārņojumu un trokšņa līmeni summēsies ar ietekmēm un pasākumu negatīvo ietekmju mazināšanai ietekmēm TIN71 un TIN 72 teritorijās. Šīs ietekmes galvenokārt attieksies uz atmosfēras gaisa kvalitāti un trokšņa līmeni, kas ieviešot pasākumus negatīvās ietekmes mazināšanai sagaidāms, kas no jaunajiem objektiem tiks tehnisko iespēju robežās tiks mazināts.

Sekmīga Jaunolaines lielciema ūdenssaimniecības projekta III kārtas ieviešanas un Birznieku masīva pieslēgšanas centralizētās ūdensapgādes un it īpaši kanalizācijas tīkliem gadījumā,

summēsies šo abu projektu ietekmes. Tām ir sagaidāma pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti, jo notekūdeņu attīrīšana notiks līdz normatīvos noteiktiem līmeņiem Jaunolaines NAI, netiks radīta jauna izplūde apkārtējā vidē un novērstai turpmāki gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu, grunts un augsnes piesārņošanas (galvenokārt slāpekļa un fosfora savienojumi) riski.

Īstenojoties lokālplānojuma teritorijas attīstībai, tā ietekmēs ekonomikās aktivitātes novadā, pozitīvas attīstības gadījumā tālākā nākotnē iespējama ar lokālplānojuma teritoriju saistītas uzņēmējdarbības attīstība arī citās ražošanas un darījumu apbūves teritorijās novadā. Netieša, ilgtermiņa ietekme uz vidi, atkarībā no darbības veida, ieviešot labākās pieejamās tehnoloģijas, pozitīva vai neitrāla ietekme uz vidi. Ilgtermiņā var pieņemt, ka labāko pieejamo tehnoloģiju ieviešana būs prioritāra, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka ietekme būs negatīva.

7.2.5. Alternatīvu salīdzinājums

SIVN procesā izskatītas 2 alternatīvas attiecībā uz Rūpnieciskās apbūves teritoriju(R) Birznieku masīva teritoriju, kur vienā līdztekus citiem VAN noteiktiem rūpnieciskās apbūves teritoriju izmantošanas veidiem plānota visa veida smagās rūpniecības objektu attīstība (1. alternatīva, lokālplānojuma publiskās apspriešanas redakcija), bet otrā plānots, ka ir atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, izņemot atkritumu pārstrādes uzņēmumus, celulozes ražošanu un A kategorijas ķīmiskos rūpniecības objektus (2. alternatīva, lokālplānojuma redakcija pēc publiskās apspriešanas).

Salīdzinot abas alternatīvas secināts, ka:

- 1) 2. alternatīvas ieviešanas gadījumā sagaidāms, ka atkritumu pārstrādes uzņēmumu, celulozes ražošanu un A kategorijas ķīmiskos rūpniecības objektu izslēgšana no iespējamās attīstības lokāli mazinās konkrētu vides piesārņojuma veidu rašanos, piemēram, prioritāro un bīstamo vielu. Tas ilgtermiņa pozitīvi ietekmēs virszemes ūdeņu kvalitāti, jo tiks mazināta prioritāro un bīstamo vielu rašanās iespējas Birznieku masīvā plānotajā ekspluatācijā. Šis aspekts vēl jo vairāk ir svarīgs, jo VŪO Misa (L129) ir riska VŪO, kam kā būtisks ietekmes cēlonis tiešajā sateces baseinā un līdz ar to nesasniegt tam noteikto vides kvalitātes mērķi ir norādīta bīstamo vielu klātbūtne.
- 2) 2. alternatīvas ieviešanai, salīdzinot ar 1. alternatīvu, ir sagaidāma arī salīdzinoši (ar 1. alternatīvu) mazāka ietekme uz atmosfēras gaisa kvalitāti, iespējamu grunts un augsnes piesārņojumu (avāriju gadījumos utml.), jo izslēdzot iepriekšminētos smagās rūpniecības veidus no atļautās izmantošanas ir sagaidāms salīdzinoši mazāks izmešu apjoms, kas (kaut arī pēc attīrīšanas) ir jānovada apkārtējā vidē - virszemes ūdeņos, atmosfēras gaisā, gruntī un augsnē, kā arī gruntsūdeņos.
- 3) 2. alternatīva ir izstrādāta, balstoties uz iedzīvotāju (sabiedrības) ieteikumiem lokālplānojuma un vides pārskata publiskās apspriešanās procesā un ir labvēlīgāka no vides kvalitātes aspekta blakus esošās apdzīvotās vietas "Lubauši" iedzīvotāju dzīves vides kvalitātei.

Ņemot vērā iepriekšminēto ieviešanai tiek rekomendēta 2. alternatīva. Tā ir arī lokālplānojuma redakcija pēc publiskās apspriešanas, tādēļ lokālplānojumā pirms tā apstiprināšanas pašvaldībā labojumi nav jāveic.

8. RISINĀJUMI IESPĒJAMĀS IETEKMES UZ VIDI SAMAZINĀŠANAI

Ar šo lokālpārplānojumu ir sagatavoti grozījumi spēkā esošajā teritorijas plānojumā. Lai Lokālpārplānojuma ieviešanas laikā novērstu vai mazinātu iespējamo nevēlamo ietekmi uz vidi, svarīgi ir nodrošināt šajā SIVN, dzelzceļa *Rail Baltica* un autoceļa A5 IVN procesos identificēto risku, rekomendāciju un nosacījumu ievērošanu. Lokālpārplānojuma negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai var izdalīt 2 pasākumu grupas: 1) Dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 IVN procesos un VPVB atzinumos par IVN ziņojumos noteiktie pasākumi, 2) pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai Birznieku masīva teritorijā.

Dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 IVN procesos un VPVB atzinumos par IVN ziņojumu noteiktie pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai

Biroja atzinumi Dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 par IVN ziņojumiem, t.sk. Biroja noteiktie pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai skatāmi:

<http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=2426> un
<http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=7>

Saskaņā ar IVN ziņojumu dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* ekspluatācijas laikā trokšņa līmenis atsevišķās vietās kas vakara un dienas periodā pārsniegs 50 dB (A) atzīmi. IVN ziņojumā noteikts, ka šajās vietās ir jāveic trokšņa mazināšanas pasākumi (IVN ziņojuma 2.11. pielikums), t.sk. Olaines novadā. IVN ziņojumā ir sniegta informācija par iespējamajiem trokšņa samazināšanas pasākumiem, noteikts trokšņa samazināšanas pasākumu un to efektivitātes apjoms, kā arī raksturoti arī citi iespējamie ietekmes novēršanas un samazināšanas risinājumus vai to kombinācijas. Detalizēta trokšņa samazināšanas pasākumu risinājumu izstrāde ir jāveic tehniskās projektēšanas laikā.

Valsts autoceļa A5 IVN ziņojums pieejams http://lvceli.lv/wp-content/uploads/2015/06/A5_Nosl%C4%93guma-zi%C5%86ojums.pdf

IVN ziņojumā noteikts, piemēram, noteikts, ka ēku fasādēm, kas atrodas līdz 30 m attālumā no autoceļa jāīsteno šo ēku fasāžu prettrokšņa pasākumi saskaņā ar LR Būvnormatīvu LBN 016-03. Tās jāņem vērā turpmākajā plānošanas un projektēšanas procesā. Lokālpārplānojuma teritorijā 30 m attālumā no valsts autoceļa A5 ēkas neatrodas.

Pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai Birznieku masīva teritorijā

Tie ir ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi un prasības vides piesārņojuma mazināšanai ražošanas objektu piesārņojošās darbības atļaujās vai apliecinājumos, kā arī turpmāka teritorijas izpēte.

Ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi ir iedalāmi trīs kategorijās:

1. Darbības, kurām saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu

Pēc šī vides pārskata sagatavošanas laikā pieejamās informācijas un tās detalizācijas pakāpes, nav informācijas par tādu plānojuma risinājumu vai objektu attīstību, kuriem atbilstoši LR likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikuma „Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams” nosacījumiem būs jāveic ietekmes uz vidi novērtējums, taču saskaņā ar Lokālpārplānojuma risinājumu plānojumu (iespējama smagās rūpniecības attīstība) nevar izslēgt IVN darbību attīstību. Bez tam ir iespējams,

ka par ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu atbildīgā institūcija – Vides valsts dienests (Olaines novadā VVD Lielrīgas reģionālā vides pārvalde) lokālplānojuma ieviešanas laikā, balstoties uz sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma rezultātiem (skatīt nākamo punktu), var pieņemt lēmumu, par ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu.

2. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams veikt ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu

Atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2.pielikumā „Darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums” noteiktajam, ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums var tikt piemērots piemēram, ķīmisko produktu uzglabāšanas iekārtu (ar kopējo ietilpību 10 000 un vairāk tonnu) uzstādīšanai un citām darbībām.

Šajā gadījumā līdztekus būtisko ietekmju izvērtējumam ir nozīmīgi, ka sabiedrība tiek informēta par plānotajiem pasākumiem un būvniecības iecerēm.

3. Darbības, kurām saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu ir nepieciešams saņemt nosacījumus no vides institūcijām (no Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes un Dabas aizsardzības pārvaldes).

Darbības, kuru veikšanai nepieciešami tehniskie noteikumi nosaka 2015.gada 30. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.30. Tehniskajos noteikumos VVD reģionālā vides pārvalde (Olaines novadā VVD Lielrīgas RVP) nosaka vides aizsardzības prasības, kuras jāņem vērā būvprojektu izstrādē un skaņošanā. Sabiedrība tiek informēta par plānotajiem būvobjektiem, kuriem ir izsniegti tehniskie noteikumi projektēšanai, informāciju ievietojot VVD mājas lapā¹⁹.

Prasības vides piesārņojuma mazināšanai ražošanas objektu piesārņojošās darbības atļaujās vai apliecinājumos nosaka Vides valsts dienests. Tajās tiek ietverti nosacījumi ražošanas tehnoloģisko procesu veikšanai, lai nodrošinātu vides kvalitātes standartu ievērošanu. Īpaša uzmanība ir jāpievērš labāko pieejamo tehnoloģiju ieviešanai visā ražošanas procesā, lai maksimāli mazinātu iespējamos izmešus apkārtējā vidē no rūpnieciskās apbūves teritorijas.

4. Teritorijas izpēte

Saskaņā ar pieejamo informāciju (LVĢMC Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs) lokālplānojuma teritorija, kas ir bijusī militārā teritorija, nav reģistrēta kā piesārņota un potenciāli piesārņota vieta. Birojs, atzinumā par šo Vides pārskatu iesaka veikt teritorijas piesārņojuma izpēti: *“Tā kā saskaņā ar norādīto daļa no rūpnieciskai apbūvei paredzētās meža teritorijas “Birznieku masīvs” agrāk bijusi militāriem mērķiem izmantota armijas kara bāze, tad plānojot teritorijas attīstību nepieciešams pārliecināties, vai tajā nav bijusi izvietota infrastruktūra vai objekti, kas var radīt būtisku un paliekošu grunts un/vai pazemes ūdeņu augšējo horizontu piesārņojumu ar ķīmiskajām vielām. Biroja ieskatā, lai novērstu piesārņojuma risku, rekomendējams paredzēt teritorijas izpēti veikšanu.”* Vides pārskata izstrādāji atbalsta šo ieteikumu. Izpēte ir veicama, uzsākot konkrētas attīstības ieceres, un, ja nepieciešams, atbilstoši normatīvo aktu prasībām būvprojekta sastāvā jāparedz pasākumi teritorijas sanācijai vai monitoringam. Izpēti nepieciešamība ir iekļaujama

¹⁹ Atbilstoši Ministru kabineta noteikumi Nr.30 (27.01.2015.) regulējumam šī Vides pārskata izstrādes laikā.

būvprojekta izstrādes tehniskajos nosacījumos, ko izsniedz VVD Lielrīgas RV, par monitoringa vai sanācijas nepieciešamību, balstoties uz izpētes rezultātiem, lemj VVD Lielrīgas RVP.

9. IESPĒJAMIE KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Kompensēšanas pasākumi ir jānosaka atbilstoši likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” prasībām. Tos nosaka, gadījumos, ja paredzētā darbība negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000). Lokālpplānojums Natura 2000 teritorijas neietekmē, tādēļ kompensēšanas pasākumu noteikšana saistībā ar Lokālpplānojuma ieviešanu nav nepieciešama.

10. PLĀNOŠANAS DOKUMENTA IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES VĒRTĒJUMS

Olaines novada lokālpplānojumam nav sagaidāma pārrobežu ietekme.

11. VIDES MONITORINGS UN PAREDZĒTIE PASĀKUMI PLĀNOŠANAS DOKUMENTA ĪSTENOŠANAS MONITORINGA NODROŠINĀŠANAI

Teritorijas plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka MK noteikumi Nr.157. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitorings ir instruments, lai konstatētu teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, lai operatīvi reaģētu un novērstu kādu pasākumu ieviešanas negatīvas sekas, un, ja nepieciešams, veiktu grozījumus teritorijas plānojumā.

Vides monitoringa mērķis ir iegūt informāciju par vides stāvokli.

Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam vispārīgā gadījumā izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta veicot vides monitoringu, kā arī citu pieejamo informāciju.

Monitoringa ziņojums jā sastāda un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā jā iesniedz Vides pārraudzības valsts birojā. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu. Monitoringa ziņojuma sagatavošanai ieteicams izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvo materiālu par plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes novērtējumu (monitoringu), kurš pieejams Biroja mājas lapā <http://www.vpvb.gov.lv/lv/strategiskais-ivn/monitorings>.

Uz IVN ziņojumu balstītie nacionālas nozīmes infrastruktūras objektiem noteiktie monitoringa pasākumi ietverti Biroja atzinumos par dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 IVN ziņojumiem:

<http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=2426> un
<http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=7>

Informācijas par ražošanas un loģistikas teritorijas Birznieku masīva ietekmes uz vidi izmaiņām iegūstamas no operatoru veiktā monitoringa informācijas, nepieciešamības gadījumā pašvaldībai, sadarbojoties ar teritorijas attīstītājiem, jāvienojas par papildus vides informācijas (piemēram, gaisa piesārņojuma un trokšņa līmeni un citiem piesārņojuma veidiem) ieguvī, iepriekšminētā monitoringa ziņojuma sagatavošanai.

Lokālplānojumā tiek izstrādāti grozījumi Olaines novada teritorijas plānojumā. Monitoringa ziņojuma par lokālplānojuma ieviešanu iesniegšanas termiņi ir saskaņojami ar teritorijas plānojuma monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņiem.

12. KOPSAVILKUMS

Šis Vides pārskats ir sagatavots lokālpārplānojumam Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020. gadam grozījumu izstrādei. Ar šiem grozījumiem teritorijas plānojumā tiek integrēta nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta - Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas *Rail Baltica* būvniecība (turpmāk tekstā - dzelzceļa līnija *Rail Baltica*). Vienlaikus teritorijas plānojuma grozījumos ir ietverta arī plānotajai dzelzceļa līnijas trasei pieguļošās teritorija, kurai ir potenciāls attīstīties līdz ar *Rail Baltica* dzelzceļa līniju, t.i., pašvaldībai piederoša teritorija "Birznieku masīvs".

Lokālpārplānojuma izstrādes mērķis ir:

- nodrošināt priekšnoteikumus nacionālas nozīmes infrastruktūras objekta - dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecības uzsākšanai, nosakot dzelzceļa trasei un ar to funkcionāli saistīto objektu (t.sk. Birznieku masīva perspektīvo objektu) izbūvei nepieciešamās teritorijas un izstrādājot nosacījumus šīs teritorijas izmantošanai
- pārplānot Birznieku masīva teritoriju, paredzēt teritorijās ražošanai un uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides radīšanu, plānojot industriālo zonu attīstību, t.sk. nodrošinot kvalitatīvu un racionāli plānotu tehnisko infrastruktūru izvietojumu šajā teritorijā.

Lokālpārplānojums ietver šādas sadaļas: paskaidrojuma raksts, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskās daļas kartes: teritorijas funkcionālais zonējums, aizsargjoslas un apgrūtinājumi, kā arī transporta un inženierinfrastruktūras risinājumi. Lokālpārplānojums ir izstrādāts, ņemot vērā nacionālajos normatīvajos aktos noteiktās vides un dabas aizsardzības prasības.

Vides pārskats ir sagatavots stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) ietvaros. SIVN tiek veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2016. gada 09. novembra lēmumu Nr.61 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Vides pārskata mērķis ir novērtēt lokālpārplānojuma iespējamo ietekmi uz vidi un noteikt pasākumus iespējamās ietekmes mazināšanai. Vides pārskatā ir iekļauta informācija un veikta pieejamās informācijas un datu analīze atbilstoši prasībām un detalizācijas līmenim, ko nosaka vides aizsardzības jomas normatīvie akti un Vides pārraudzības valsts birojs.

Vides pārskatā ir apskatīti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā, kas noteikti starpvalstu Konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās.

Pārskatā raksturots teritorijas dabas vides stāvoklis, sniegta informācija par Lokālpārplānojuma teritorijā esošām nozīmīgām teritorijām un objektiem vides aizsardzības kontekstā, to aizsargjoslām, detalizētāk raksturojot Birznieku masīva teritoriju, jo tam atšķirībā no nacionālas nozīmes infrastruktūras objektiem dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 posma novadā, nav veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

Lokālpārplānojuma SIVN procesā ir identificēti divi būtiski vides aspekti: vides kvalitāte un dabas teritoriju saglabāšana. Tiem veikts būtiskās ietekmes uz vidi vērtējums. Vērtējumā apskatīta ietekme gan kopumā uz novada teritoriju, gan attiecībā uz būtiskās ietekmes uz vidi aspektiem: vides kvalitāti un dabas teritorijām. Vērtējums sagatavots, izvērtējot TIAN noteikto funkcionālo zonu plānoto (atļauto) izmantošanu, tās ieviešanas sagaidāmo ietekmi, salīdzinot

ar esošo teritorijas izmantošanu. Konkrētu ietekmju aprakstā sniegts ietekmju novērtējums norādot pozitīvās, negatīvās, neitrālās, tiešās, netiešās, ilgtermiņa un īstermiņa ietekmes, kā arī sagaidāmās ietekmju mijiedarbības.

Ražošanas un loģistikas teritorijas attīstībai Birznieku masīvā, salīdzinot ar esošo situāciju, ir negatīva, tieša vai netieša ietekme uz vides kvalitāti, jo ir sagaidāma vides piesārņojuma līmeņa paaugstināšanās. Ieviešot, pasākumus negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai, ražošanas un loģistikas teritorijas attīstībai Birznieku masīvā, ir sagaidāma neitrāla ietekme uz vides kvalitāti.

Dabas un apstādījumu teritorijas joslas noteikšanai ap Rūpnieciskās apbūves teritoriju ir pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz vides piesārņojuma mazināšanu Lokālpilānojuma teritorijai blakus esošajās teritorijās, piesārņojuma izplatības ierobežošanu.

Birznieku masīva teritorija plānota kā Rūpnieciskās apbūves teritorija (R). Tajā, veicot plānoto apbūvi, meža teritorijas tiks zaudētas, taču Olaines novada ilgtermiņa attīstības stratēģijā, t.sk. telpiskās attīstības perspektīvā šīs teritorijas ir plānotas kā ražošanas un loģistikas teritorijas saistībā ar nacionālas nozīmes infrastruktūras – dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* attīstību, tādēļ konkrēto meža platību zaudēšana ir vērtējama kā neitrāla, tieša, ilgtermiņa ietekme.

SIVN konstatēta pozitīva, tieša, ilgtermiņa ietekme uz dabas teritorijām, jo TIAN iekļauts nosacījums par ekoloģiski vērtīgākās meža teritorijas (I zona) saglabāšanu sagaidāms, ka vismaz uz esošo un nākamo plānošanas periodu.

Ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem ir vērtēta kā neitrāla, jo, attīstot teritoriju, ņemot vērā TIAN nosacījumus ir iespējams daļēji biotopu aizņemtās platības plānot kā apstādījumu teritorijas daļu. Minēto biotopu platības ir nelielas, līdz ar to, attīstot blakus esošo teritoriju, īpaši aizsargājamo biotopu pastāvēšana būs atkarīga no procesiem blakus esošajos meža nogabalos. Saglabājot īpaši aizsargājamas ķērpju sugas – kastaņbrūnās artonijas atradnes – neitrāla ietekme uz īpaši aizsargājamām sugām, nesaglabājot – negatīva ietekme. Neitrāla ietekme uz ierobežoti izmantojamām īpaši aizsargājamām sugām.

SIVN procesā izskatītas 2 alternatīvas attiecībā uz Rūpnieciskās apbūves teritoriju(R) Birznieku masīva teritoriju, kur vienā līdztekus citiem VAN noteiktiem rūpnieciskās apbūves teritoriju izmantošanas veidiem plānota visa veida smagās rūpniecības objektu attīstība (1. alternatīva), bet otrā plānots, ka ir atļauta smagās rūpniecības un pirmapstrādes uzņēmumu apbūve, izņemot atkritumu pārstrādes uzņēmumus, celulozes ražošanu un A kategorijas ķīmiskos rūpniecības objektus (2. alternatīva). Veicot alternatīvu salīdzināšanu secināts, ka ieviešanai ir rekomendējama 2. alternatīva, jo tās ietekme uz vidi, salīdzinot ar 1. alternatīvu, ir mazāka ietekme uz vidi (ierobežo bīstamo un prioritāro vielu rašanos objektā, sagaidāmi salīdzinoši mazāki izmešu apjomi), tā ir izstrādāta, balstoties uz sabiedrības ieteikumiem lokālpilānojuma un vides pārskata publiskās apspriešanās procesā un šī alternatīva ir labvēlīgāka blakus esošās apdzīvotās vietas “Lubauši” iedzīvotāju dzīves vides kvalitātei. 2. alternatīva ir arī lokālpilānojuma redakcija pēc publiskās apspriešanas, tādēļ lokālpilānojumā pirms tā apstiprināšanas pašvaldībā labojumi nav jāveic.

Plānošanas dokumentā plānotajiem teritorijas izmantošanas pasākumiem nav prognozējama būtiska pārrobežu ietekme. Lokālpilānojumam nav jānosaka kompensējošie pasākumi, jo tā risinājumi neietekmē Natura 2000 teritorijas.

Lai Lokālplānojuma ieviešanas laikā novērstu vai mazinātu iespējamo nevēlamo ietekmi uz vidi, svarīgi ir nodrošināt šajā SIVN, dzelzceļa *Rail Baltica* un autoceļa A5 IVN procesos identificēto risku, rekomendāciju un nosacījumu ievērošanu. Lokālplānojuma negatīvās ietekmes uz vidi mazināšanai var izdalīt 2 pasākumu grupas: 1) Dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 IVN procesos un VPVB atzinumos par IVN zinājumos noteiktie pasākumi un 2) pasākumi negatīvās ietekmes mazināšanai Birznieku masīva teritorijā (ietekmes uz vidi novērtējuma pasākumi un prasības vides piesārņojuma mazināšanai ražošanas objektu piesārņojošās darbības atļaujās vai apliecinājumos).

Lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un tendencēm, par lokālplānojuma teritoriju ir jāiegūst informācija par plānoto darbību radītā vides stāvokļa izmaiņām un Biroja noteiktajos terminos jāsaņem monitoringa ziņojums. Tā izstrādei ieteicams izmantot monitoringa rezultātus par dzelzceļa *Rail Baltica* un valsts autoceļa A5 ietekmi uz vidi, operatoru veiktā monitoringa rezultātus, kā arī izmantot Vides pārraudzības valsts biroja informatīvos materiālus. Monitoringa ziņojuma par lokālplānojuma ieviešanu iesniegšanas termiņi ir saskaņojami ar teritorijas plānojuma monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņiem.

Lokālplānojuma Olaines pagasta teritorijas plānojuma 2008.-2020. gadam grozījumu izstrādei publiskās apspriešanas redakcija un tās SIVN Vides pārskata projekts no 2017. gada 8.maija līdz 12.jūnijam bija nodots sabiedriskajai apspriešanai. Par Vides pārskata projektu ir saņemtas atsauksmes no VVD Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes, Dabas aizsardzības pārvaldes un Veselības inspekcijas. Vides pārskata projektā ir integrēti sabiedriskās apspriešanas rezultāti, kā arī valsts institūciju rekomendācijas.

Šis Vides pārskata projekts ir sagatavots Lokālplānojuma redakcijai pēc sabiedriskās apspriešanas, kuru Olaines novada pašvaldība saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumu Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 88. punkta nosacījumiem plāno virzīt Lokālplānojumu apstiprināšanai novada domē. Vides pārskata projekts (redakcija pēc sabiedriskās apspriešanas) pirms plānošanas dokumenta apstiprināšanas tiek iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā atzinuma saņemšanai.

PIELIKUMS PĀRSKATS PAR SAŅEMTAJEM PRIEKŠLIKUMIEM, TO IZVĒRTĒJUMU, KOMENTĀRIEM UN INFORMĀCIJA PAR TO ŅEMŠANU VĒRĀ VAI NORAIĎĪŠANU

Priekšlikums	Komentāri, informācija par iekļaušanu Vides pārskatā vai noraidīšanu
Sabiedriskās apspriešanas sanāksme, 2017. gada 17. maijā	
Par Vides pārskata saturu priekšlikumi nav izteikti.	-
Par Lokālpārskatu izteikti priekšlikumi, t.sk. saistībā ar vidi apkopoti "Pārskatā par lokālpārskata publisko apspriešanu"	Informācija par Lokālpārskatu izteikto priekšlikumu ņemšanu vērā sniegta "Pārskatā par lokālpārskata publisko apspriešanu" Lokālpārskatā (pēc publiskās apspriešanas) veiktās izmaiņas (TIAN) atbilstoši vērtētas Vides pārskatā (7.2. nodaļa).
Veselības inspekcija, 2017. gada 17. maija vēstule Nr. 5.3-1112759	
Inspekcija uzskata, ka Plānojuma grozījumi nerada risku Olaines pagasta iedzīvotāju veselībai un konceptuāli neieieieist Vides pārskata projektam, ar nosacījumu, ka būvprojektu izstrādes gaita tiks ņemtas vērā Lokālpārskatā paredzētās prasības objektu negatīvās ietekmes uz vidi un cilvēku veselību novēēēšanai vai samazināēēšanai.	Pieņemts zināēēšanai. Veselības inspekcijas izvirzēētais nosacēējums attieēēcas uz Lokālpārskata ievieēēšanas stadiju.
Dabas aizsardzēēbas pārvalde, 2017. gada 22.maija vēstule Nr.4.8/75/2017-N-E	
Administrāēēcijai nav iebildumu par izstrāēēdāto lokālpārskata redakēēciju Eiropas standarta platuma publiskās lietoēēšanas dzelzēēceļa infrastruktūēēras lēēnijas "Rail Baltica" būvniecēēbai Olaines novada Olaines pagasta teritorēēijas daēēļā, grozot Olaines novada Olaines pagasta teritorēēijas plāēēnojumu un ietekmes uz vidi stratēēģiskā novēērtēējuma vides pārskata projektu.	Pieņemts zināēēšanai.
VVD Lielrēēgas rēēģionālā vides pārvalde, 2017. gada 22. maija vēstule Nr.4.5.-08/3548	
Pārvaldei nav iebildumu pret izstrāēēdāto Vides Pārskata projektu.	Pieņemts zināēēšanai.